Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/4270

7.8.2026

SPRÁVA O ČINNOSTI KONTROLÓRKY PROCESNÝCH ZÁRUK ZA ROK 2025

(C/2026/4270)

Predslov

Toto je štvrtá výročná správa o mojej činnosti ako kontrolórky procesných záruk. Nariadením o úrade OLAF som poverená vybavovaním sťažností dotknutých osôb. Sťažnosti sa týkajú dodržiavania procesných záruk úradom OLAF a podozrení z porušovania pravidiel, ktoré sa uplatňujú na vyšetrovania úradu OLAF. Patria sem možné porušenia procesných požiadaviek a základných práv.

Ľudia, ktorých vyšetroval úrad OLAF, nemohli pred vytvorením funkcie kontrolóra podávať sťažnosti na postup úradu OLAF pri takomto vyšetrovaní nezávislému orgánu alebo inštitúcii. Jedinou možnosťou bolo podať sťažnosť európskemu ombudsmanovi za nesprávny úradný postup alebo sa pokúsiť vyvodiť mimozmluvnú zodpovednosť voči Komisii, a to za veľmi prísnych podmienok.

V záujme nápravy tohto nedostatku sa zmenami nariadenia o úrade OLAF z roku 2020 vytvoril riadny mechanizmus na podávanie sťažností, ktorý umožňuje každej dotknutej osobe podať sťažnosť kontrolórovi.

Prostredníctvom tohto nezávislého administratívneho prostriedku nápravy kontrolór postupne, ale neustále prispôsobuje zásady účinnej súdnej ochrany a zosúlaďuje ich so zásadami účinnej administratívnej ochrany. Kontrolór vždy zohľadňuje základné práva vyplývajúce z Charty základných práv EÚ, ako aj konkrétne procesné záruky, ktorými sa riadia činnosti úradu OLAF, a všeobecné právne zásady a judikatúru súdov EÚ, ktoré sa vzťahujú na vyšetrovania úradu OLAF.

Pre kontrolóra je dôležité, aby bol mechanizmus na podávanie sťažností nielen účinným prostriedkom nápravy pre dotknuté osoby, ale aby takisto zvýšil celkovú transparentnosť činností úradu OLAF. Pre EÚ a daňovníkov je nevyhnutnosťou mať účinný a efektívny orgán na boj proti podvodom, ktorý je schopný chrániť finančné záujmy EÚ. Rovnako dôležité je však zabezpečiť, aby sa vyšetrovania možných podvodov úradom OLAF viedli v plnom súlade so základnými právami a s procesnými zárukami.

Aby sme však lepšie pochopili úlohu kontrolóra a obmedzenia, ktoré zahŕňa, je dôležité mať na pamäti, že kontrolór nekoná ako sudca, ktorý posudzuje zákonnosť rozhodnutí a úkonov úradu OLAF. Poslaním kontrolóra je skôr nájsť a navrhnúť riešenia problémov, na ktoré upozornili sťažovatelia. Kontrolór navrhuje riešenia a v konečnom dôsledku predkladá odporúčania generálnemu riaditeľovi úradu OLAF a snaží sa zároveň vyriešiť dané problémy a perspektívne zlepšiť administratívne a vyšetrovacie postupy úradu OLAF.

Táto správa má rovnakú štruktúru ako predchádzajúce výročné správy o činnosti kontrolóra. V jej úvode sa nachádza prehľad poslania a mandátu kontrolóra a fungovania mechanizmu na podávanie sťažností. Ďalej sa v nej uvádzajú hlavné štatistické a číselné údaje o sťažnostiach vybavených v roku 2025. V správe sa ďalej skúmajú procedurálne hľadiská vybavovania sťažností a vyzdvihuje sa návrh riešenia, ktorý v priebehu roka predložila kontrolórka a ktorý úrad OLAF následne v plnej miere implementoval. Uvádzajú sa v nej aj hlavné zistenia kontrolórky týkajúce sa kľúčových vecných otázok, najmä práva dotknutých osôb na obhajobu, uplatňovania zásady primeranosti pri inšpekciách a digitálnych forenzných operáciách a jazykov, ktoré sa môžu používať pri vyšetrovaniach úradu OLAF.

Správa okrem toho obsahuje osobitné oddiely venované najdôležitejším udalostiam, ku ktorým došlo počas roka, vrátane: i) prijatia dohody o pracovných podmienkach medzi kontrolórkou a úradom OLAF; ii) konzultácií s kontrolórkou o hodnotení uplatňovania a vplyvu nariadenia o úrade OLAF a iii) vykonávania všetkých odporúčaní kontrolórky týkajúcich sa usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF. V závere správy sa uvádzajú poznámky o spolupráci kontrolórky so zainteresovanými stranami v priebehu roka a vyjadruje sa uznanie za administratívnu a právnu podporu zo strany sekretariátu, za ktorú je kontrolórka úprimne vďačná.

Mechanizmus na podávanie sťažností sa stal základnou zárukou pre dotknuté osoby, ktorá zabezpečuje, aby činnosti úradu OLAF boli v súlade s príslušnými procesnými zárukami a pravidlami vyšetrovania. Rozhodnutiami vydanými kontrolórkou sa nielen riešili jednotlivé sťažnosti, ale aj pomohli aj formovať vyšetrovacie postupy úradu OLAF tým, že sa nimi objasnil rozsah a praktické uplatňovanie týchto procesných záruk. V niekoľkých prípadoch sa na základe právnej argumentácie vypracovanej v rozhodnutiach o sťažnostiach uskutočnili revízie usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, čím sa vplyv jednotlivých prípadov rozšíril nad rámec ich bezprostredných skutkových okolností.

Dúfam, že táto správa pomôže zvýšiť povedomie o problémoch, ktoré sú jadrom sťažností dotknutých osôb, a zároveň zvýši zodpovednosť úradu OLAF a dôveru ľudí v systém, ktorý EÚ zaviedla na riešenie podvodov.

Prof. Dr. Julia LAFFRANQUE
kontrolórka procesných záruk

Obsah

Strana

Predslov ... 1

1. Poslanie a mandát kontrolóra ... 4

2. Mechanizmus na podávanie sťažností ... 5

3. Prehľad sťažností podaných v roku 2025 ... 5

4. Procedurálne hľadiská: Kroky k účinnému vybavovaniu sťažností ... 8

4.1. Prípustnosť ... 9

4.1.1. Jednomesačná prekluzívna lehota na podanie sťažnosti ... 10

4.1.2. Sťažnosti, ktoré nepatria do právomoci kontrolóra ... 11

4.1.3. Prípady v súdnom konaní ... 11

4.1.4. Ukončenie korešpondencie pri opakovaných sťažnostiach ... 12

4.2. Kontradiktórne konanie ... 12

4.3. Výzva na vyriešenie sťažnosti ... 13

4.4. Rozhodnutia o uzavretí ... 13

5. Vecné aspekty: Prehľad hlavných zistení kontrolórky ... 14

5.1. Právo na obhajobu ... 14

5.1.1. Právo byť informovaný ... 14

5.1.2. Právo na pomoc od zvolenej osoby ... 15

5.1.3. Možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam zistených úradom OLAF ... 16

5.1.4. Prístup k spisu a k dokumentom uvedeným v opise skutkového stavu ... 18

5.2. Primeranosť inšpekcií priestorov a digitálnych forenzných operácií ... 19

5.3. Používané jazyky ... 21

6. Prijatie dohody o pracovných podmienkach medzi kontrolórom a úradom OLAF ... 21

7. Konzultácia k hodnoteniu nariadenia o úrade OLAF ... 22

8. Následné opatrenia v súvislosti s prijatím nových usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF ... 24

9. Vzťahy so zainteresovanými stranami ... 27

10. Administratívna a právna podpora ... 27

11. Kontaktovanie kontrolórky a podávanie sťažností ... 28

Príloha. Odkazy ... 29

Právny rámec ... 29

Výročné správy o činnosti a stanoviská ... 29

1. **Poslanie a mandát kontrolóra**

Kontrolór procesných záruk je funkcia vytvorená nariadením (EÚ, Euratom) Európskeho parlamentu a Rady 2020/2023 ([1]), ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ([2]) (ďalej len „nariadenie o úrade OLAF“) s cieľom chrániť procesné záruky a základné práva osôb zapojených do vyšetrovaní ([3]), ktoré vykonáva Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF). **Dr. Julia Laffranque** bola 3. mája 2022 ([4]) vymenovaná za prvú kontrolórku na neobnoviteľné funkčné obdobie piatich rokov. Pomáha jej sekretariát dozorného výboru (ďalej len „sekretariát“).

V súlade s článkom 9a ods. 8 nariadenia o úrade OLAF, kontrolór:

> „***monitoruje dodržiavanie procesných záruk uvedených v článku 9, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na vyšetrovanie vedené úradom. Kontrolór je zodpovedný za vybavovanie sťažností uvedených v článku 9b.***“

Kontrolór vykonáva svoje úlohy **úplne nezávisle** a pri výkone svojich povinností nesmie od nikoho prijímať pokyny ([5]). Keďže dotknuté osoby sa v zásade nemôžu domáhať súdnej ochrany proti konaniu alebo opomenutiu úradu OLAF počas vyšetrovania, má možnosť podať sťažnosť kontrolórovi veľký význam. Sťažovateľ sa môže obrátiť na kontrolóra v rámci prísnych lehôt stanovených v článku 9b nariadenia o úrade OLAF s cieľom požiadať o nezávislé a dôkladné posúdenie svojej sťažnosti.

Kontrolór sa pri vybavovaní sťažností, ktoré predložili **dotknuté osoby** v súvislosti s **dodržiavaním procesných záruk a pravidiel uplatniteľných na vyšetrovanie úradom OLAF**, nesnaží nahradiť úrad OLAF pri rozhodovaní o tom, ako viesť vyšetrovanie alebo posudzovať dôkazy, ani o tom, k akým záverom treba dospieť. Jej úlohou je skôr **zabezpečiť**, aby úrad OLAF konal v súlade s pravidlami stanovenými v jeho právnom rámci (ak zistí, že nedošlo k porušeniu), a vyzvať úrad OLAF, aby prijal opatrenia na vyriešenie sťažnosti prostredníctvom **návrhu riešenia** vždy, keď zistí porušenie procesných záruk alebo pravidiel vzťahujúcich sa na vyšetrovanie. Ak kontrolórka nepovažuje opatrenia prijaté úradom OLAF za uspokojivé, v druhom kroku predloží úradu OLAF **odporúčanie**, ako sťažnosť vyriešiť.

Kontrolórka posudzuje sťažnosti v rámci **kontradiktórneho konania** a venuje osobitnú pozornosť Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) ([6]), všeobecným zásadám práva EÚ a príslušnej judikatúre európskych súdov ([7]). Kontrolórka však nezasahuje a nemôže zasahovať do vedenia vyšetrovania úradu OLAF ([8]).

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2223 z 23. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) č. 883/2013, pokiaľ ide o spoluprácu s Európskou prokuratúrou a účinnosť vyšetrovaní Európskeho úradu pre boj proti podvodom (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 49, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2223/oj).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

([3]) V zmysle článku 2 ods. 5 nariadenia o úrade OLAF dotknutá osoba je *„akákoľvek osoba alebo hospodársky subjekt podozrivý zo spáchania podvodu, korupcie alebo akýchkoľvek iných protiprávnych činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, a ktorá je preto predmetom vyšetrovania zo strany úradu*“. Sťažnosti podané inými osobami ako dotknutými osobami vrátane svedkov a informátorov do právomoci kontrolóra nepatria.

([4]) Kontrolórka sa svojej funkcie ujala v septembri 2022.

([5]) Článok 9a ods. 6 nariadenia o úrade OLAF.

([6]) Charta základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 391).

([7]) Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) tvoria dva súdy: Súdny dvor a Všeobecný súd.

([8]) Článok 9b ods. 6 nariadenia o úrade OLAF.

Rok 2025 bol náročný a zároveň produktívny vzhľadom na zložitosť právnych otázok, ktoré sa vyskytli v prijatých sťažnostiach. Kontrolórka nemôže uvádzať jednotlivé prípady vyšetrované úradom OLAF a musí zabezpečiť ich dôvernosť aj po ich uzavretí ([9]). V tejto správe sa napriek tomu poskytuje prehľad druhov obáv, ktoré vzniesli dotknuté osoby. Ďalej sa v nej uvádza, ako sa tieto obavy riešili, a vysvetľuje sa, ako mechanizmus na podávanie sťažností funguje a aké výsledky sa dosiahli jeho zavedením.

2. **Mechanizmus na podávanie sťažností**

Od nástupu do funkcie v októbri 2022 mala kontrolórka možnosť riešiť viacero pozoruhodných právnych otázok a postupne si vytvorila pevný koncepčný rámec na posudzovanie sťažností. V roku 2025 sa sťažnosti vybavovali promptne a posudzovali dôkladne a komplexne.

V záujme lepšieho pochopenia spôsobu fungovania mechanizmu na podávanie sťažností je dôležité mať na pamäti, že mechanizmus poskytuje kontrolórke **osobitný priamy prístup** k spisu úradu OLAF týkajúcemu sa príslušného vyšetrovania. Umožňujú to vykonávacie predpisy kontrolóra, ktorými je upravené vybavovanie sťažností (ďalej len „vykonávacie predpisy“) ([10]) a nedávno podpísaná dohoda o pracovných podmienkach medzi úradom OLAF a kontrolórkou (ďalej len „dohoda o pracovných podmienkach“) ([11]). Táto forma prístupu k spisu úradu OLAF má mimoriadny význam pre uistenie sťažovateľov, že kontrolórka môže dôkladne preskúmať vyšetrovacie činnosti úradu OLAF, a to aj v prípadoch, keď môžu byť niektoré z príslušných informácií dôverné a sťažovateľovi ich nemožno sprístupniť. V tejto súvislosti sa kontrolórka často snaží udržiavať krehkú rovnováhu medzi dôvernosťou vyšetrovania úradu OLAF na jednej strane a kontradiktórnym charakterom mechanizmu na podávanie sťažností na strane druhej.

Kontrolórka v roku 2025 ukončila posudzovanie jednej sťažnosti predloženej v roku 2024. **V roku 2025 bolo podaných 19 nových sťažností** fyzických a právnických osôb. Počas vykazovaného roka kontrolórka dokončila posudzovanie 17 z nich. Jedna sťažnosť bola vyhlásená za prípustnú v treťom štvrťroku tohto roka, ale vyžadovala si dlhší čas na spracovanie z dôvodu kontradiktórneho konania a žiadostí o predĺženie procesných lehôt, ktoré predložili úrad OLAF aj sťažovateľ. Ďalšia sťažnosť bola podaná krátko pred koncom roka a bola vyhlásená za prípustnú. Rozhodnutia v prípade oboch sťažností boli prijaté v prvej polovici roku 2026.

3. **Prehľad sťažností podaných v roku 2025**

Väčšinu z 19 sťažností, ktoré kontrolórka prijala v roku 2025, podali osoby, ktorých sa týkali *interné* vyšetrovania úradu OLAF (12) ([12]), zatiaľ čo 6 z nich sa týkalo *externých* vyšetrovaní ([13]) a jedna sa týkala prípadu *koordinácie* ([14]) (graf 1). Väčšina

([9]) Pozri článok 9a ods. 9 nariadenia o úrade OLAF.

([10]) Článok 8 ods. 1 a ods. 2 rozhodnutia kontrolóra procesných záruk, ktorým sa prijímajú vykonávacie predpisy upravujúce vybavovanie sťažností 2022/C 494/07, PUB/2022/1609 (Ú. v. EÚ C 494, 28.12.2022, s. 17), k dispozícii aj na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/controller-procedural-guarantees/about-controller/legal-framework_en.

([11]) Pozri kapitolu III Dohody o pracovných podmienkach medzi Európskym úradom pre boj proti podvodom a kontrolórom procesných záruk z 18. júla 2025, k dispozícii na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/ea81e700-4540-4ae6-b7ab-e56fb9a2d075_en?filename=SIGNED_WA_OLAF-Controller.pdf.

([12]) Interné vyšetrovania sú vyšetrovania, ktoré úrad OLAF vykonáva v rámci európskych inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr zriadených zmluvami EÚ alebo na ich základe. Účelom týchto vyšetrovaní je boj proti podvodom, sprenevere, korupcii a akejkoľvek inej nezákonnej činnosti, ktorá má vplyv na finančné záujmy EÚ. Na tento účel úrad OLAF vyšetruje: i) závažné záležitosti týkajúce sa výkonu služobných povinností, ktoré predstavujú zanedbanie povinností úradníkov a iných zamestnancov EÚ a môžu viesť k disciplinárnemu alebo prípadne trestnému konaniu, alebo ii) rovnocenné neplnenie povinností členov inštitúcií a orgánov, vedúcich úradov a agentúr alebo zamestnancov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr, na ktoré sa nevzťahuje služobný poriadok (článok 1 ods. 4 a článok 4 nariadenia o úrade OLAF).

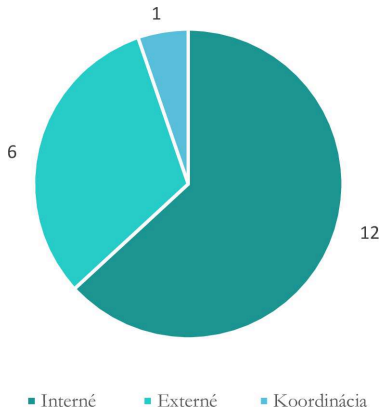
([13]) Externé vyšetrovania sú vyšetrovania, ktoré úrad OLAF vykonáva podľa článku 3 nariadenia o úrade OLAF. Mandát úradu OLAF zahŕňa všetky výdavky EÚ (t. j. európske štrukturálne a investičné fondy, poľnohospodársku politiku, priame výdavky a vonkajšiu pomoc) a podstatnú časť príjmov EÚ, ale nie všetky (najmä clá a poľnohospodárske poplatky).

([14]) Prípady koordinácie sú prípady, ktoré by mohli byť predmetom externého vyšetrovania úradu OLAF, avšak úloha úradu OLAF sa v nich obmedzuje na spoluprácu pri vyšetrovaniach, ktoré vykonávajú iné vnútroštátne útvary alebo útvary EÚ. Úrad OLAF to robí okrem iného tak, že uľahčuje zhromažďovanie a výmenu informácií a zabezpečuje operačnú súčinnosť medzi príslušnými vnútroštátnymi útvarmi a útvarmi EÚ. Právny základ možno nájsť v článku 12b nariadenia o úrade OLAF a v odvetvových právnych predpisoch, ako je nariadenie Rady (ES) č. 515/97 z 13. marca 1997 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach (Ú. v. ES L 82, 22.3.1997, s. 1) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 608/2013 z 12. júna 2013 o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1383/2003 (Ú. v. EÚ L 181, 29.6.2013, s. 15).

sťažností bola podaná v angličtine, ale použili sa aj iné jazyky (španielčina, rumunčina a švédčina) (graf 2). Fyzické osoby podali 16 sťažností a právnické osoby 3 sťažnosti (graf 3). Počas vykazovaného roka niektorí sťažovatelia podali viac ako jednu sťažnosť: celkový počet sťažovateľov v roku 2025 bol teda 8, z toho 5 fyzických osôb a 3 právnické osoby (graf 3). Štyri z prijatých sťažností boli podané s právnym zastúpením.

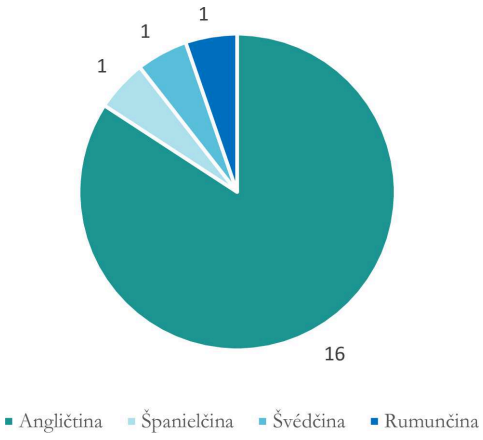
Graf 1

Typy vyšetrovaní úradu OLAF, proti ktorým boli podané sťažnosti v roku 2025

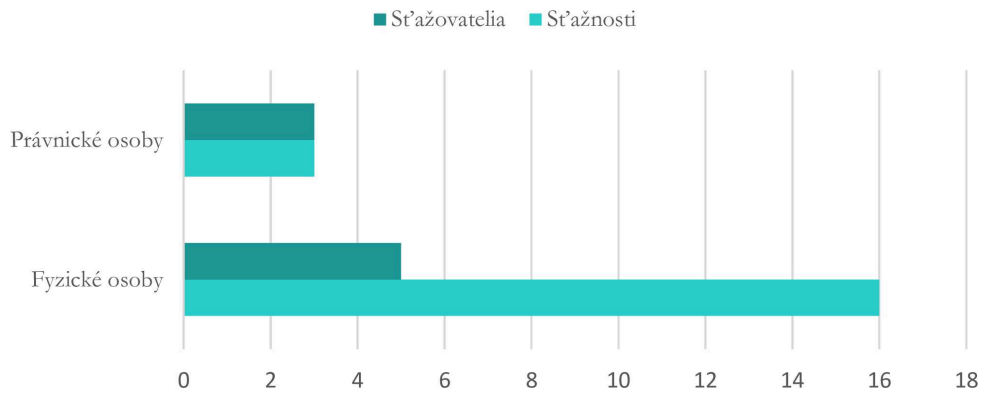
Graf 2

Jazyky sťažností podaných v roku 2025

Graf 3

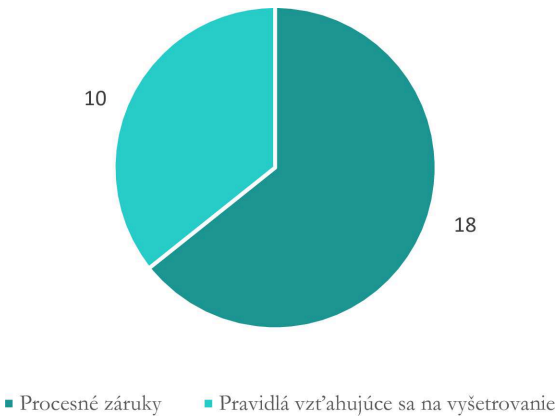
Sťažovatelia a počet sťažností

Sťažovatelia sa vo väčšine prípadov odvolávali na porušenie procesných záruk podľa článku 9 nariadenia o úrade OLAF a svojich základných práv podľa Charty základných práv (graf 4). Tieto sťažnosti sa týkali údajného porušenia: i) prezumpcie neviny a práva na obhajobu (článok 48 charty); ii) práva na vypočutie a účinného výkonu práva dotknutých osôb predložiť pripomienky k skutočnostiam, ktoré sa ich týkajú (článok 9 ods. 4 nariadenia o OLAF); iii) práva na informácie (článok 9 ods. 3 nariadenia o úrade OLAF); iv) zásad spravodlivosti, objektivity a nestrannosti pri vedení vyšetrovaní (článok 9 ods. 1 nariadenia o úrade OLAF); v) práva na dobrú správu vecí verejných (článok 41 charty); vi) práva na súkromný a rodinný život (článok 7 charty); vii) ochrany osobných údajov a viii) práva na pomoc od zvolenej osoby (článok 9 ods. 2 nariadenia o úrade OLAF) (graf 5). Sťažovatelia sa sťažovali aj na pravidlá platné pre vyšetrovania úradu OLAF ([15]), a to najmä pokiaľ ide o: i) vykonávanie digitálnych forenzných operácií; ii) pravidlá týkajúce sa identifikácie a informovania dotknutých osôb; iii) povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť; iv) rozsah vyšetrovaní úradu OLAF; v) používanie systému správy prípadov úradu OLAF; vi) nezákonné sledovanie; vii) činnosti zamestnancov úradu OLAF, ktoré presahujú ich právomoci a viii) dôvernosť vyšetrovaní úradu OLAF (graf 6).

Graf 4

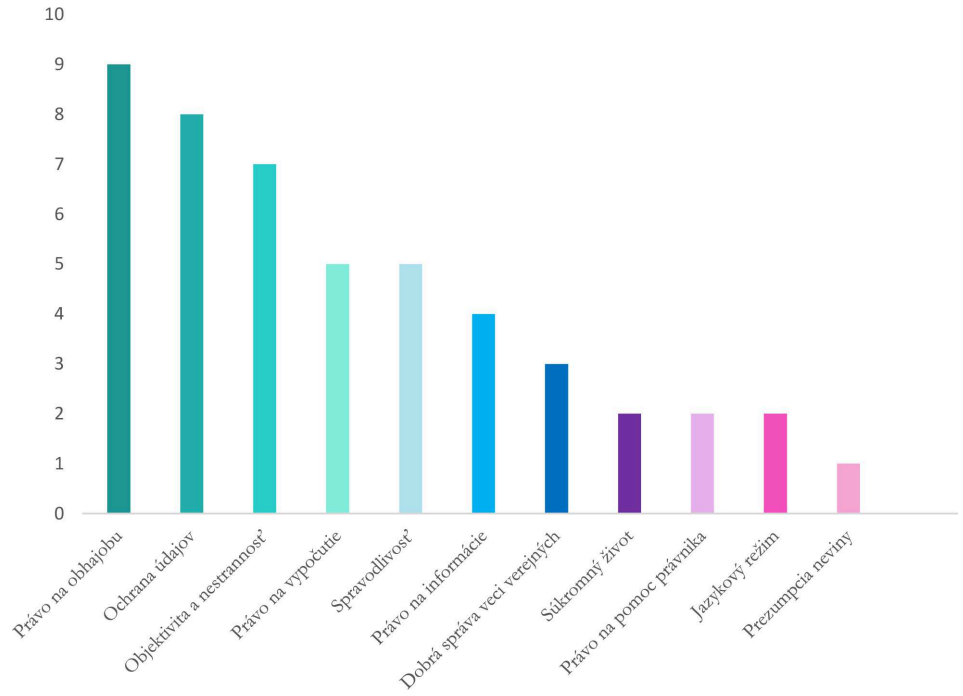
Predmet sťažností podaných v roku 2025

([15]) Patria sem pravidlá stanovené v nariadení o úrade OLAF a pravidlá obsiahnuté v rôznych textoch vrátane nariadenia Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2). K ďalším významným príkladom patria usmernenia k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF platné od 1. januára 2026, k dispozícii na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en a usmernenia k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF z 15. februára 2026, k dispozícii na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/87e5deb1-8a64-42ca-8e08-234355dbe544_en.

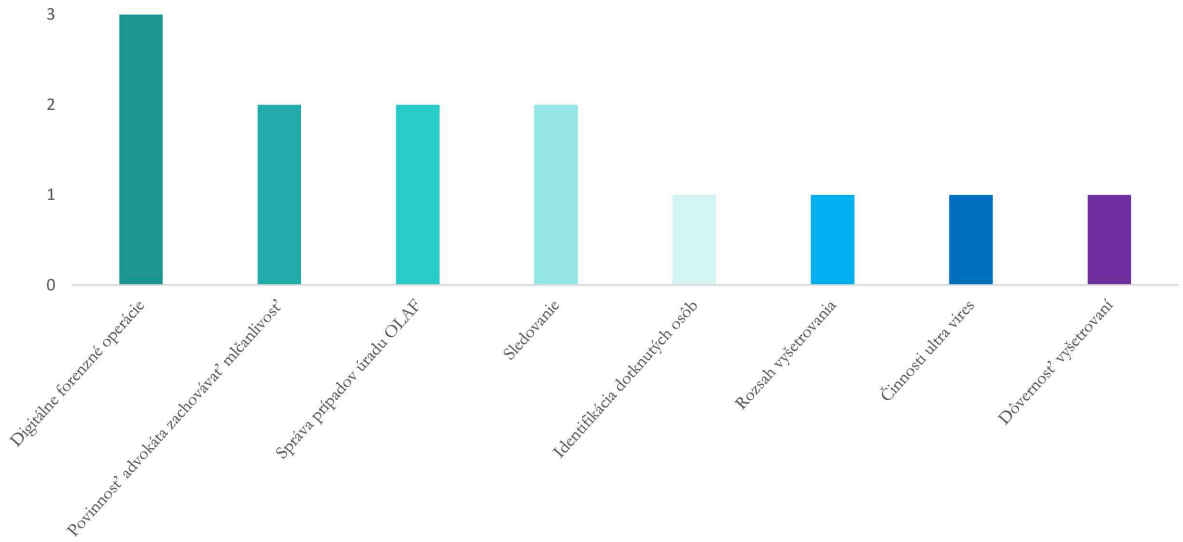
Graf 5

Analýza rôznych tvrdení týkajúcich sa procesných záruk vznesených v roku 2025 (vrátane prípustných a neprípustných sťažností)

Graf 6

Analýza tvrdení týkajúcich sa pravidiel uplatniteľných na vyšetrovania

4. **Procedurálne hľadiská: Kroky k účinnému vybavovaniu sťažností**

Kontrolór rieši sťažnosti **spravodlivo, nezávisle a nestranne**. Postup v súlade s nariadením o úrade OLAF a vykonávacími predpismi kontrolóra pozostáva z týchto fáz: i) posúdenie **prípustnosti** sťažnosti; ii) posúdenie **vecných tvrdení**, ktoré vzniesli sťažovatelia. Ak kontrolór zistí porušenia, môže v závislosti od daných problémov vyzvať úrad OLAF, aby sťažnosť vyriešil (návrh riešenia) a v prípade potreby vydať pre úrad OLAF odporúčanie, a iii) v každom prípade vydá kontrolór záverečné rozhodnutie, v ktorom sťažovateľa informuje o svojich zisteniach.

4.1. **Prípustnosť**

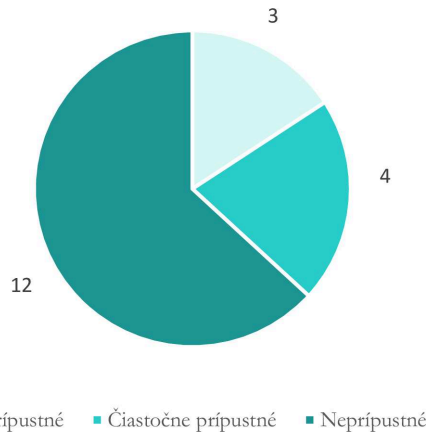
Kontrolór musí do **10 pracovných dní** odo dňa prijatia sťažnosti rozhodnúť o jej prípustnosti. Podmienky prípustnosti sú stanovené v článku 9b ods. 1 a 2 nariadenia o úrade OLAF a v článku 5 vykonávacích predpisov. Aby bola sťažnosť prípustná, mala by sa podať **do jedného mesiaca odo dňa, keď sa sťažovateľ dozvedel o príslušných skutočnostiach**, ktoré predstavujú údajné porušenie procesných záruk alebo pravidiel vyšetrovania. **Sťažnosti však musia byť v každom prípade podané najneskôr do jedeného mesiaca po ukončení vyšetrovania.**

Pri skúmaní prípustnosti sa kontrolór riadi prístupom, ktorého cieľom je rešpektovať znenie a ciele príslušných ustanovení nariadenia o úrade OLAF. V roku 2025 kontrolórka posúdila prípustnosť všetkých sťažností v stanovenej lehote. Tri sťažnosti vyhlásila za prípustné, 4 za čiastočne prípustné a 12 za neprípustné (graf 7).

Dôvody neprípustnosti boli takéto: i) v 10 prípadoch sa v sťažnostiach uvádzali tvrdenia, ktoré nepatria do právomoci kontrolórky; ii) v 10 prípadoch kontrolórka zistila, že tvrdenia sú zjavne neopodstatnené, pretože boli buď nepodložené ([16]) alebo nedôvodné ([17]); iii) v 10 prípadoch sťažnosti obsahovali opakované tvrdenia (pozri pododdiel 4.1.4 správy o činnosti); iv) v deviatich prípadoch sťažovatelia nedodržali lehoty stanovené v článku 9b ods. 2; v) v jednom prípade sťažnosť podala osoba, ktorá nebola dotknutou osobou (graf 8).

Graf 7

Prípustné sťažnosti prijaté v roku 2025

Graf 8

Dôvody neprípustnosti sťažností prijatých v roku 2025 (vrátane čiastočne prípustných sťažností)

([16]) Nepodložené sťažnosti obsahujú tvrdenia, ktoré nie sú podložené jasnými dôkazmi alebo sú vnútorne rozporné.
([17]) Zjavne nedôvodné sťažnosti pozostávajú zo zjavne nepravdivých tvrdení alebo neodôvodnených nárokov.

4.1.1. *Jednomesačná prekluzívna lehota na podanie sťažnosti*

Aj v roku 2025 bola prípustnosť dôležitým „strážcom“ v mechanizme na podávanie sťažností kontrolórky. Vo všetkých prípadoch, keď sa sťažnosti alebo tvrdenia posúdili ako neprípustné, kontrolórka podrobne vysvetlila sťažovateľovi právny základ a dôvody svojho rozhodnutia. Ako sa už uviedlo, v článku 9b ods. 2 nariadenia o úrade OLAF sa stanovuje dvojaká prekluzívna lehota na podanie sťažnosti kontrolórke. Podľa tohto ustanovenia sa sťažnosti musia podávať buď: i) do jedného mesiaca po tom, ako sa sťažovateľ dozvedel o skutočnostiach, ktoré predstavujú údajné porušenie alebo ii) do jedeného mesiaca po ukončení vyšetrovania, ak bolo vyšetrovanie ukončené. V prípade ukončených vyšetrovaní sa v nariadení o úrade OLAF stanovuje dodatočná prísnejšia podmienka prípustnosti: **sťažnosť sa musí podať najneskôr do jedného mesiaca od ukončenia vyšetrovania bez ohľadu na okamih, keď sa sťažovateľ dozvedel o príslušných skutočnostiach** (článok 9b ods. 2 nariadenia o úrade OLAF).

Kontrolórka uznáva, že táto nepochybne obmedzujúca podmienka uplatniteľná na ukončené vyšetrovania slúži na to, aby sa zachovala účinnosť akéhokoľvek prípadného následného konania na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ, ako aj účinnosť jej vlastných odporúčaní a návrhov na riešenia konkrétneho prípadu. V uzavretých prípadoch, v ktorých môžu prebiehať následné konania pred príslušnými vnútroštátnymi orgánmi alebo orgánmi EÚ, by vstup kontrolórky bol skutočne málo užitočný. V takýchto zriedkavých prípadoch sa kontrolórka domnieva, že dotknuté osoby môžu riešiť svoje sťažnosti iba pred uvedenými orgánmi a využiť pri tom dostupné súdne alebo správne prostriedky nápravy.

Napriek funkčnému odôvodneniu môže absolútna jednomesačná prekluzívna lehota, ktorá sa vzťahuje na ukončené vyšetrovania, v niektorých prípadoch vyvolať obavy o právnu istotu a spravodlivosť ([18]). Táto skutočnosť je obzvlášť problematická vzhľadom na to, že v nariadení o úrade OLAF sa v súčasnosti nevyžaduje, aby úrad OLAF informoval dotknuté osoby o presnom dátume ukončenia vyšetrovania, v rámci ktorého boli zistené skutočnosti v ich neprospech. V dôsledku toho môže začať plynúť jednomesačná prekluzívna lehota bez vedomia dotknutej osoby, čo by jej v praxi mohlo znemožniť účinný prístup k mechanizmu na podávanie sťažností.

V jednej zo sťažností predložených v roku 2025 bola kontrolórka konfrontovaná presne s takouto situáciou a musela nájsť rovnováhu medzi prísnym uplatňovaním požiadaviek na prípustnosť stanovených v článku 9b ods. 2 nariadenia o úrade OLAF (čo by viedlo k vyhláseniu sťažnosti za neprípustnú, pretože bola premlčaná) a nadradenými zásadami spravodlivosti a dobrej správy vecí verejných zakotvenými v článku 41 charty.

V tomto prípade úrad OLAF informoval sťažovateľa o možnosti podať sťažnosť kontrolórke až po uplynutí jednomesačnej lehoty na jej podanie. **Kontrolórka sa preto domnievala, že vzhľadom na výnimočné okolnosti prípadu by sa automatickým uplatnením článku 9b ods. 2 poslednej zarážky nariadenia o úrade OLAF porušili zásady spravodlivosti a dobrej správy vecí verejných**, ako ich zaručuje článok 41 charty. Kontrolórka dospela k záveru, že keď úrad OLAF informoval sťažovateľa o možnosti podať sťažnosť kontrolórke, jeho zámerom bolo, aby toto oznámenie slúžilo ako začiatok prekluzívnej lehoty. Bol to jediný výklad, ktorým by sa nespôsobila neúčinnosť článku 9b ods. 2 nariadenia o úrade OLAF a zároveň by sa zabezpečilo, že sťažovateľovi nebude v praxi odopretý prístup k mechanizmu na podávanie sťažností. Sťažnosť sa preto považovala za prípustnú.

Vzhľadom na to kontrolórka označila **prísnu lehotu na podávanie sťažností**, najmä, hoci nie výlučne, v prípade ukončených vyšetrovaní, **za problém, ktorý si zaslúži dôkladné zváženie v súvislosti s hodnotením a následnou revíziou nariadenia o úrade OLAF** ([19]).

([18]) Pozri správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2022 (Ú. v. EÚ C 248, 13.7.2023, s. 1), pododdiel 3.3.1; správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2023 (Ú. v. EÚ C, C/2024/5673, 23.9.2024), oddiel 4.1 a správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2024 (Ú. v. EÚ C, C/2025/4511, 7.8.2025), oddiel 4.1.

([19]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, k dispozícii na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/3c7a4446-920f-4cdb-92a3-f465e766a30e_en?filename=Annex%20-%20CTR%20Opinion%20on%20evaluation.pdf, návrhy 9 a 16.

4.1.2. *Sťažnosti, ktoré nepatria do právomoci kontrolóra*

Každodenná práca úradu OLAF zahŕňa spracovanie veľkého množstva osobných údajov vrátane citlivých údajov. Úrad OLAF môže vykonávať aj vyšetrovacie činnosti, napríklad digitálne forenzné operácie, ktoré by sa mohli vnímať ako zásah do ochrany osobných údajov. Nie je preto prekvapujúce, že v roku 2025 vzniesli viacerí sťažovatelia obvinenia týkajúce sa ich práva na ochranu osobných údajov, ktoré zaručuje článok 8 charty a nariadenie (EÚ) 2018/1725 („nariadenie EÚ o ochrane údajov“) ([20]).

Ako už kontrolórka v minulosti uviedla ([21]), aj keď jej mandát zahŕňa kontrolu dodržiavania základných práv zo strany úradu OLAF, **EÚ má nezávislý dozorný orgán, európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov** (EDPS), ktorý má viacero povinností týkajúcich sa práva na súkromie a ochranu údajov. V článku 52 nariadenia EÚ o ochrane údajov sa stanovuje, že európsky dozorný úradník pre ochranu údajov je zodpovedný za monitorovanie a zabezpečenie uplatňovania daného nariadenia a akéhokoľvek iného aktu Únie týkajúceho sa ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb v súvislosti so spracovaním osobných údajov inštitúciou alebo orgánom EÚ. Keďže EÚ vytvorila **špecializovaný orgán na zaručenie základného práva na ochranu osobných údajov,** sťažnosti týkajúce sa údajného porušenia pravidiel ochrany údajov má riešiť tento orgán (EDPS), a nie kontrolórka. Podľa týchto pravidiel môže každá osoba podať sťažnosť EDPS do dvoch rokov odo dňa, keď sa dozvedela o skutočnostiach, na ktorých je sťažnosť založená. V záujme transparentnosti kontrolórka zahrnula do vykonávacích ustanovení príslušné ustanovenie, ktoré odráža toto rozdelenie právomocí ([22]).

Hoci sa kontrolórka nebude zaoberať tvrdeniami, ktoré sa týkajú výlučne výkladu a uplatňovania nariadenia EÚ o ochrane údajov, pri posudzovaní celkového dodržiavania procesných záruk zo strany úradu OLAF zohľadní aspekty týkajúce sa ochrany súkromia a údajov.

4.1.3. *Prípady v súdnom konaní*

Počas vykazovaného roka sa kontrolórka zaoberala sťažnosťou, v ktorej boli uvedené skutočnosti, ktoré boli predmetom súdneho konania pred Všeobecným súdom. V článku 6 vykonávacích predpisov sa vyžaduje, aby kontrolór ukončil konanie, keď sa dozvie, že **skutočnosti, ktoré boli uvedené v sťažnosti, sú alebo boli predmetom súdneho konania**. Kontrolórka preto rovnako ako v roku 2023 ([23]) ukončila preskúmanie sťažnosti v súvislosti s tvrdeniami, ktoré boli predmetom konania pred Všeobecným súdom, a pripustila zvyšné tvrdenia.

Tento prípad poukázal na legislatívnu medzeru v nariadení o úrade OLAF, ktoré neobsahuje žiadne výslovné ustanovenie týkajúce sa vzájomného pôsobenia medzi mechanizmom na podávanie sťažností a súdnym konaním pred vnútroštátnymi súdmi alebo súdmi EÚ. Táto skutočnosť vyvoláva neistotu u sťažovateľov, ako aj u správnych orgánov, pokiaľ ide o to, ako by sa malo k sťažnostiam pristupovať v prípadoch, keď sú príslušné veci už predmetom súdneho konania. Keďže mechanizmus na podávanie sťažností má skôr dopĺňať žaloby podané na súdny orgán, ako je Všeobecný súd alebo Súdny dvor Európskej únie, než prebiehať súbežne s nimi, absencia výslovného ustanovenia v nariadení o úrade OLAF znamená, že tú istú vec môže súčasne preskúmavať kontrolórka aj súdny orgán. Táto duplicita by mohla mať za následok nekonzistentné posúdenia skutkového stavu.

Z uvedených dôvodov kontrolórka vyzvala spoluzákonodarcov EÚ, aby zmenili článok 9b nariadenia o úrade OLAF tak, aby obsahoval jasnú povinnosť kontrolóra uzavrieť prípad, v ktorom sú príslušné veci predmetom súdneho konania pred vnútroštátnymi súdmi alebo súdmi EÚ ([24]).

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES, PE/31/2018/REV/1 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

([21]) Pozri správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2022, pododdiel 3.3.2.

([22]) V článku 5 ods. 3 vykonávacích ustanovení sa stanovuje: *„[k]ontrolór vyhlási za neprípustné aj všetky sťažnosti, v ktorých sa uvádzajú problémy, ktoré patria do právomoci európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS), t. j. sťažnosti týkajúce sa uplatňovania nariadenia 2018/1725 (EÚ, Euratom) a dodržiavania základného práva na ochranu osobných údajov.“*

([23]) Pozri správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2023, *op. cit.*, oddiel 4.3.

([24]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, *op. cit.*, návrh 19.

4.1.4. *Ukončenie korešpondencie pri opakovaných sťažnostiach*

Kontrolórka sa počas vykazovaného roka nestretla so sťažnosťami, ktoré by obsahovali urážlivé vyjadrenia. Stretávala sa však so situáciami, keď sťažovatelia opakovane predkladali sťažnosti, v ktorých uvádzali tie isté tvrdenia, napriek tomu, že tieto otázky už boli riešené prostredníctvom odôvodneného rozhodnutia, ktorým sa sťažnosť vyhlásila za neprípustnú, alebo konečného rozhodnutia vo veci samej. Kontrolórka sa zaoberala aj prípadmi, keď sťažovatelia predložili veľký počet sťažností týkajúcich sa otázok, ktoré mali pre vyšetrovania úradu OLAF len okrajový význam alebo nemali žiadny význam. Takéto správanie predstavuje riziko, že sa mechanizmus na podávanie sťažností odkloní od svojho hlavného cieľa, a to účinnej ochrany základných práv a procesných záruk pre osoby, ktorých sa vyšetrovanie úradu OLAF týka. Takéto postupy môžu takisto predstavovať neprimeranú administratívnu záťaž pre kontrolórku aj sekretariát, pretože si vyžadujú vyčlenenie času a zdrojov na záležitosti, ktoré podstatne neprispievajú k ochrane práv, na ktorých ochranu je mechanizmus určený. Zabezpečenie toho, aby sa postup riešenia sťažností naďalej zameriaval na podložené a relevantné sťažnosti, má preto zásadný význam pre zachovanie jeho účinnosti a dôveryhodnosti.

Kontrolórka poznamenáva, že nariadenie o úrade OLAF výslovne neobsahuje ustanovenie, ktoré by jej umožňovalo vyhlásiť sťažnosti za neoprávnené a/alebo opakujúce sa. V záujme odstránenia tohto nedostatku **kontrolórka** stanovila v článku 5 ods. 4 vykonávacích predpisov vnútorný postup a **vypracovala administratívnu prax zameranú na zmiernenie možného zneužívania mechanizmu na podávanie sťažností**. Tento postup zahŕňa registráciu sťažnosti ako novej sťažnosti a vydanie formálneho rozhodnutia o neprípustnosti s prvým upozornením pre sťažovateľa, v ktorom sa uvádza, že akákoľvek ďalšia komunikácia alebo sťažnosť v tejto veci sa bude považovať za opakovanú a nebude sa ďalej posudzovať. V tom istom rozhodnutí sa sťažovateľovi oznamuje aj to, že korešpondencia v tejto veci bude prerušená v súlade s kódexom dobrého úradného postupu Komisie ([25]). **Akékoľvek ďalšie podania alebo sťažnosti, ktoré sťažovateľ naďalej podáva v tej istej veci, sa budú považovať za neoprávnené**.

V roku 2025 sa vyskytli **4 prípady**, keď sťažovatelia vzniesli obvinenia týkajúce sa záležitostí, ktoré už kontrolórka riešila prostredníctvom odôvodneného rozhodnutia o neprípustnosti alebo konečného rozhodnutia vo veci samej. V dôsledku toho **kontrolórka v** súlade s uvedenou administratívnou praxou prijala rozhodnutie ukončiť komunikáciu v týchto záležitostiach.

4.2. **Kontradiktórne konanie**

Po ukončení predbežného posúdenia sťažností kontrolórka vyzvala úrad OLAF, aby predložil svoje stanoviská k 7 sťažnostiam, ktoré boli vyhlásené za prípustné alebo čiastočne prípustné. Kontrolórka následne zaslala odpovede úradu OLAF sťažovateľom a vyzvala ich, aby sa vyjadrili k stanoviskám úradu OLAF.

Kontrolórka sa v zásade snaží čo najviac uplatňovať **zásadu kontradiktórnosti konania**. Všetky strany tak dostali príležitosť vyjadriť sa k prípadu a predložiť podporné dokumenty. V zásade boli takisto navzájom informovaní o svojich podaniach a mohli sa k nim vyjadriť. Kontrolórka sa však v riadne odôvodnených prípadoch rozhodla odchýliť od tejto zásady a povolila, aby sa s informáciami, ktoré predložil úrad OLAF, zaobchádzalo dôverne, v súlade s článkom 7 ods. 2 vykonávacích predpisov. Kontrolórka uplatnila túto doložku najmä na ochranu dôvernosti a účinnosti relevantných vyšetrovaní v prípadoch, keď by odpovede úradu OLAF odhalili jeho pracovné metódy, zabránili mu v zhromažďovaní potrebných dôkazov či dokonca ohrozili celkovú stratégiu vyšetrovania. V týchto prípadoch sa kontrolórka s úradom OLAF dohodla na tom, že úrad OLAF poskytne: i) verziu svojich odpovedí, ktorá nemá dôverný charakter a ktorá sa zašle sťažovateľovi, aby sťažovateľ mohol pochopiť dôvody, na ktorých je založené konanie úradu OLAF, a aby tak mohol napadnúť odpoveď úradu OLAF a predložiť protiargumenty, a ii) dôvernú, podrobnejšiu verziu s cieľom bližšie vysvetliť dôvody, ktoré úrad OLAF uviedol vo verzii, ktorá nemá dôverný charakter. Toto vyvážené riešenie umožnilo kontrolórke dôkladne posúdiť všetky relevantné prípady a zároveň splniť **povinnosť zabezpečiť dôvernosť vyšetrovaní úradu OLAF**. Tento postup sa teraz formalizoval v článku 10 Dohody o pracovných podmienkach ([26]).

Preto, hoci sťažovatelia nemajú nárok na získanie všetkých informácií, môžu mať istotu, že kontrolórka prípad preskúma nezávisle a dôkladne.

([25]) Pozri rozhodnutie Komisie (EÚ) 2024/3083 zo 4. decembra 2024, ktorým sa stanovuje Kódex dobrého úradného postupu zamestnancov Európskej komisie vo vzťahu k verejnosti (Ú. v. EÚ L, 2024/3083, 5.12.2024).

([26]) Pozri poznámku pod čiarou č. 10.

4.3. **Výzva na vyriešenie sťažnosti**

V jednom z prípustných prípadov, o ktorých sa rozhodlo v roku 2025, vyzvala kontrolórka úrad OLAF, aby prijal opatrenia na vyriešenie sťažnosti podľa článku 9b ods. 3 nariadenia o úrade OLAF. V tomto prípade sťažovateľ vyjadril obavy týkajúce sa spravodlivosti a nestrannosti úradu OLAF pri vykonávaní vyšetrovania, najmä počas konkrétnej činnosti zhromažďovania dôkazov v kancelárii sťažovateľa ([27]). Na základe preskúmania spisu, ku ktorému mala kontrolórka osobitný prístup ([28]), a vyjadrení strán kontrolórka zistila porušenie: i) **práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života** podľa článku 7 charty a ii) **práva na dobrú správu vecí verejných** podľa článku 41 charty v súvislosti s právom na spravodlivé, dôstojné a zdvorilé zaobchádzanie počas celého vyšetrovacieho procesu.

Kontrolórka preto navrhla, aby úrad OLAF prijal konkrétne opatrenia na vyriešenie sťažnosti. Kontrolórka okrem iného najmä vyzvala úrad OLAF, aby vylúčil zamestnancov úradu OLAF, ktorí konali v rozpore s právami sťažovateľa, z akejkoľvek ďalšej účasti na vyšetrovaní úradu OLAF. Kontrolórka takisto vyzvala úrad OLAF, aby sťažovateľovi zaslal oficiálny list, v ktorom potvrdí porušenia, ktoré zistila v priebehu vyšetrovania, a podrobne uvedie opatrenia prijaté na odstránenie týchto nedostatkov. Všetky návrhy riešení úrad OLAF v plnej miere vykonal k spokojnosti kontrolórky, ktorá potom prípad uzavrela bez vydania odporúčania.

4.4. **Rozhodnutia o uzavretí**

Do konca roka 2025 prijala kontrolórka **rozhodnutie o uzavretí celkovo 6 sťažností**: Jedna sťažnosť z roku 2024 a 5 sťažností (prípustných a čiastočne prípustných) predložených v roku 2025 ([29]).

Kontrolórka posúdila rôzne tvrdenia a ďalej rozvíjala koncepčný rámec na posudzovanie sťažností. Takmer štyri roky činnosti navyše preukázali dôležitosť posúdenia kontrolórky: rozhodnutie o uzavretí slúži nielen na to, aby bol **úrad OLAF vyzvaný na nápravu nedostatkov vo vyšetrovaní,** ak sa zistia porušenia. **Posilňuje aj legitímnosť vyšetrovania úradu OLAF a pre sťažovateľov je dôležitou príležitosťou na poučenie**, ak kontrolórka po kontradiktórnom konaní a dôkladnom právnom posúdení nezistí žiadne porušenie.

Kontrolórka nezistila porušenie procesných záruk a práv sťažovateľov v 5 sťažnostiach. V prípade zvyšnej sťažnosti kontrolórka uzavrela prípad po kladnej odpovedi úradu OLAF na jej výzvu na vyriešenie sťažnosti v súlade s článkom 9b ods. 3 nariadenia o úrade OLAF (t. j. návrh riešenia). Hoci v ďalších 5 prípadoch nebolo zistené porušenie v konkrétnych okolnostiach prípadu, kontrolórka identifikovala postupy, ktoré by však mohli vyvolať obavy, ak by sa opakovali v iných kontextoch. V takýchto prípadoch kontrolórka upozornila úrad OLAF na tieto aspekty prostredníctvom *obiter dicta* (vedľajších poznámok) v rozhodnutí o uzavretí.

V týchto *obiter dicta* kontrolórka vyzvala úrad OLAF, aby pri vykonávaní svojich budúcich vyšetrovaní zohľadnil príslušné úvahy a prípadne zvážil možné úpravy svojich postupov. Tento prístup umožňuje kontrolórke nielen posúdiť dodržiavanie predpisov v jednotlivých prípadoch, ale aj prispieť k neprestajnému zlepšovaniu vyšetrovacích postupov úradu OLAF s cieľom predchádzať prípadným porušeniam procesných záruk dotknutých osôb v podobných situáciách v budúcnosti. Ako sa podrobnejšie vysvetľuje v oddiele 8 tejto správy o činnosti, právna argumentácia vypracovaná vo viacerých rozhodnutiach, vrátane *obiter dicta*, priamo ovplyvnila zmeny usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, čím sa vplyv jednotlivých prípadov rozšíril nad rámec ich bezprostredných skutkových okolností.

Kontrolórka mala takisto príležitosť upozorniť úrad OLAF na význam zachovania jasnej komunikácie so sťažovateľmi a dôsledného používania terminológie obsiahnutej v oficiálnych jazykových verziách nariadenia o úrade OLAF pri komunikácii v iných jazykoch ako angličtina.

([27]) Podrobnejšie informácie o podstate sťažnosti sú uvedené v pododdiele 5.1.2 a v oddiele 5.2.

([28]) Pozri poznámku pod čiarou č. 9.

([29]) Kontrolórka vyhlásila za prípustné 7 sťažností podaných v roku 2025. V tom istom roku však vydala rozhodnutia o uzavretí vo veci samej v prípade 5 z nich. Ako sa uvádza v oddiele 2, v prvej polovici roka 2026 bolo prijaté rozhodnutie o 2 zostávajúcich prípustných sťažnostiach.

Okrem toho, ako sa podrobnejšie vysvetľuje ďalej, kontrolórke sa podarilo prispieť k objasneniu uplatňovania procesných záruk a základných práv dotknutých osôb v prípadoch, keď sa v priebehu vyšetrovania úradu OLAF týkajúceho sa možnej trestnej činnosti, ktoré patrí do pôsobnosti Európskej prokuratúry, objavili nové dôkazy. Kontrolórka preskúmala najmä vzájomné pôsobenie medzi možnosťou vyjadriť sa podľa článku 9 ods. 4 nariadenia o úrade OLAF a uplatniteľnosťou výnimky stanovenej v článku 12c ods. 7 nariadenia o úrade OLAF v situáciách, keď úrad OLAF oznámi Európskej prokuratúre možnú trestnú činnosť.

5. **Vecné aspekty: Prehľad hlavných zistení kontrolórky**

V roku 2025 sa kontrolórka zaoberala rôznymi tvrdeniami, ktoré vzniesli sťažovatelia v súvislosti so svojimi procesnými zárukami a s pravidlami uplatniteľnými na vyšetrovania úradu OLAF. Vďaka svojmu špeciálnemu prístupu k spisom príslušných vyšetrovaní mohla kontrolórka posúdiť každú sťažnosť na základe všetkých dostupných dôkazov a informácií.

Kontrolórka sa domnieva, že koncepčný rámec, ktorý sa postupne vytvára prostredníctvom jej rozhodnutí o uzavretí, poskytuje jasné usmernenie pre vyšetrovacie činnosti úradu OLAF, či už vo forme návrhov riešení, alebo *obiter dicta*.

V súlade so zásadou dôvernosti kontrolórka nemôže zverejniť podstatu vyšetrovania úradu OLAF. Pri dodržaní uvedenej zásady kontrolórka v nasledujúcom oddieli uvádza prehľad najpresvedčivejších argumentov, ktoré sťažovatelia uviedli, a spôsob, akým sa s nimi vysporiadala.

5.1. **Právo na obhajobu**

Podobne ako v roku 2024 bolo porušenie práva na obhajobu vo vyšetrovaní úradu OLAF najčastejším obvinením, ktoré kontrolórka musela vo vykazovanom roku posúdiť. Rôznorodosť predložených podporných argumentov kontrolórke umožnila posúdiť mnohé nuansy tohto kľúčového procesného práva.

5.1.1. *Právo byť informovaný*

V jednom prípade sťažovateľ tvrdil, že úrad OLAF porušil **článok 9 ods. 3 nariadenia o úrade OLAF**, pretože **mu neposkytol informácie o štádiu vyšetrovania**. Podľa názoru sťažovateľa zo všeobecných zásad dobrej správy vecí verejných vyplýva, že každej osobe, ktorej sa vyšetrovanie úradu OLAF týka, sa musia poskytnúť aspoň minimálne informácie o priebehu vyšetrovania.

Kontrolórka využila príležitosť objasniť rozsah pôsobnosti článku 9 ods. 3 nariadenia o úrade OLAF a práva, ktoré sa v ňom udeľujú dotknutým osobám. V prvom rade uviedla, že v tomto ustanovení sa vyžaduje, aby úrad OLAF informoval úradníka alebo zamestnanca inštitúcie EÚ o tom, že môže byť osobne spojený s nezrovnalosťami, ak to nemá vplyv na priebeh vyšetrovania. V tomto zmysle sa v článku 9 ods. 3 uvádza, že „*[h]neď ako sa vyšetrovaním odhalí, že dotknutou osobou môže byť úradník, ostatný zamestnanec, člen inštitúcie alebo orgánu, riaditeľ úradu alebo agentúry alebo zamestnanec, táto skutočnosť sa mu oznámi*“. Podobne sa v článku 28 ods. 1 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF vyžaduje, aby úrad OLAF „*informoval členov, úradníkov alebo iných zamestnancov inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ hneď, ako sú identifikovaní ako dotknuté osoby*“ ([30]).

([30]) Vyšetrovania, ktoré boli predmetom sťažností vybavovaných kontrolórkou v roku 2025, sa uskutočnili podľa usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2021, ktoré sú k dispozícii na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/3dc10699-df07-4782-ae0d-232cd698286c_en?filename=gip_2021_en.pdf. Usmernenia k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF boli následne zmenené a nahradené novou verziou, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2026, ktorá je k dispozícii na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf. S cieľom prijať výhľadový prístup a uľahčiť čitateľovi pochopenie právneho rámca, ktorý sa v súčasnosti uplatňuje na vyšetrovania úradu OLAF, a jeho výkladu zo strany kontrolórky boli odkazy na usmernenia k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2021, pôvodne uvedené v rozhodnutiach kontrolórky, v tejto výročnej správe upravené tak, aby sa namiesto nich odkazovalo na príslušné ustanovenia usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2026. V tomto prípade sa kontrolórka v rozhodnutí odvolávala na príslušné ustanovenia usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2021, ale tvrdenia a závery, ktoré vyvodila, sú rovnako uplatniteľné aj na príslušné ustanovenia usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2026. V článku 9 ods. 2 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2021 sa v podobnom znení uvádza, že „*[o]ddelenie vyšetrovania informuje čo najskôr členov, úradníkov a iných zamestnancov inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ o ich možnej účasti v otvorenom vyšetrovaní*“.

Kontrolórka ďalej poznamenala, že právo jednotlivca byť informovaný o svojom postavení dotknutej osoby sa výslovne uznáva len v kontexte interných vyšetrovaní. Naproti tomu v nariadení o úrade OLAF sa výslovne nepriznáva právo na informácie osobám, ktorých sa týka externé vyšetrovanie, pričom presný čas a spôsob oznámenia nie sú tak jasne vymedzené.

Kontrolórka poukázala na to, že vo veci LA International Cooperation Srl/Komisia ([31]) Všeobecný súd potvrdil svoju predchádzajúcu judikatúru vo veci Oikonomopoulos/Komisia ([32]), v ktorej rozhodol, že povinnosť informovať dotknutú osobu v rámci vyšetrovania úradu OLAF, stanovená v článku 9 ods. 3 nariadenia o úrade OLAF, **sa vzťahuje aj na externé vyšetrovania**. Podľa tejto judikatúry, ak počas externého vyšetrovania vyjde najavo, že sa môže týkať fyzickej alebo právnickej osoby, táto fyzická alebo právnická osoba by mala byť informovaná o svojom postavení dotknutej osoby za predpokladu, že toto oznámenie nemá vplyv na priebeh vyšetrovania alebo vyšetrovacieho konania, ktoré patrí do právomoci vnútroštátneho súdneho orgánu.

V súlade s judikatúrou Všeobecného súdu kontrolórka tvrdila, že v nariadení o úrade OLAF by sa malo výslovne uznať právo dotknutých osôb v rámci **externých vyšetrovaní** byť *čo najskôr* informovaný o svojom postavení dotknutej osoby. Kontrolórka preto vo svojom stanovisku k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia o úrade OLAF navrhla, aby sa článok 9 ods. 3 zmenil v súlade s existujúcou judikatúrou súdov EÚ ([33]).

V konkrétnom prípade, ktorý analyzovala kontrolórka, sa však sťažovateľ nezameriaval na to, či bol informovaný o svojom postavení dotknutej osoby. Naopak, tvrdenia sťažovateľa sa týkali jeho údajného práva na informácie o priebehu vyšetrovania. V tejto súvislosti kontrolórka poukázala na to, že v **nariadení o úrade OLAF sa neudeľuje právo na informácie o presnom štádiu alebo priebehu prebiehajúceho vyšetrovania** alebo o vyšetrovacích činnostiach vykonávaných úradom OLAF. V dôsledku toho kontrolórka zistila, že tvrdenie sťažovateľa je nepodložené.

5.1.2. *Právo na pomoc od zvolenej osoby*

V dvoch sťažnostiach sa kontrolórka zaoberala otázkou práva dotknutej osoby na pomoc od zvolenej osoby a práva nevypovedať proti sebe v kontexte interných vyšetrovaní. V oboch prípadoch sťažovatelia tvrdili, že úrad OLAF im neposkytol dostatočné vysvetlenie ich práv na obhajobu, najmä ich práva na pomoc právnika a práva nevypovedať proti sebe na začiatku inšpekcie priestorov inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry. V oboch prípadoch kontrolórka uznala, že **pri interných vyšetrovaniach sa v článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o úrade OLAF výslovne neuvádza právo dotknutej osoby na pomoc právnika počas inšpekcie**. Nie je v ňom ani zmienka o práve dotknutej osoby na informácie o inšpekcii vykonávanej úradom OLAF v jej priestoroch. V skutočnosti článok 4 ods. 2 písm. a) dáva úradu OLAF právo na „*okamžitý a neoznámený prístup k akýmkoľvek relevantným informáciám a údajom týkajúcim sa predmetu vyšetrovania, ktorými disponujú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry* [...], *ako aj do ich priestorov*“. V článku 47 ods. 1 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF ([34]) sa ďalej uvádza, že úrad OLAF môže vykonávať inšpekcie v priestoroch „*kedykoľvek počas vyšetrovania*“.

Z platného právneho rámca vyplýva, že **prítomnosť dotknutej osoby alebo jej právneho zástupcu nie je podmienkou zákonnosti inšpekcie priestorov, ktorú vykonáva úrad OLAF**. V prípade potreby môže úrad OLAF vykonať kontrolu aj v neprítomnosti dotknutej osoby za predpokladu, že je prítomný iný zamestnanec alebo bezpečnostný pracovník dotknutej inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry EÚ. Úrad OLAF preto nemá podľa nariadenia o úrade OLAF jasnú povinnosť informovať osoby, ktorých sa týka interné vyšetrovanie, o možnosti, aby im počas inšpekcie v ich kancelárii pomáhal právnik.

([31]) Pozri rozsudok z 29. júna 2022, LA International Cooperation Srl/Komisia, T-609/20, ECLI:EU:T:2022:407, body 22 a 23.
([32]) Pozri rozsudok z 20. júla 2016, Deere/Komisia, T-483/13, ECLI:EU:T:2016:421, body 229 a 230.
([33]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, *op. cit.*, návrh 3.
([34]) Ako sa vysvetľuje v poznámke pod čiarou č. 29, kontrolórka sa v rozhodnutí odvolávala na príslušné ustanovenia usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2021, ale tvrdenia a závery, ktoré vyvodila, sú rovnako uplatniteľné aj na príslušné ustanovenia usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2026. V tomto prípade kontrolórka konštatuje, že článok 17 ods. 1 a 4 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2021 v podstate zodpovedá článku 47 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2026.

V konkrétnych prípadoch kontrolórka dospela k záveru, že úrad OLAF neporušil právo sťažovateľov na obhajobu a konal v súlade s platným právnym rámcom. Okrem toho zo spisu a vyjadrení strán v oboch prípadoch vyplynulo, že sťažovatelia v praxi mohli účinne uplatňovať svoje práva na obhajobu a aj ich uplatňovali.

Kontrolórka však zastávala názor, že hoci sa v nariadení o úrade OLAF nestanovuje formálne právo na právnu pomoc v súvislosti s inšpekciou priestorov úradom OLAF v rámci inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr, rovnako sa nezakazuje, aby dotknutým osobám pomáhal právnik. V oboch prípadoch kontrolórka rozhodla, že **úrad OLAF nemôže dotknutej osobe brániť v tom, aby vyhľadala alebo prijala právnu pomoc, a preto si** jednotlivec **zachováva možnosť kedykoľvek sa** počas takýchto inšpekcií **poradiť s právnikom**. Táto možnosť však nesmie byť prekážkou pre vykonanie inšpekcie úradom OLAF ([35]).

Okrem toho kontrolórka zdôraznila, že hoci sa v platnom právnom rámci nestanovuje konkrétny spôsob, akým musí úrad OLAF informovať o týchto právach, domnieva sa, že **vzhľadom na ich zásadný význam by sa informácie o základných právach a procesných zárukách poskytovaných dotknutým osobám mali v rámci správneho úradného postupu oznamovať písomne**. Okrem toho kontrolórka vyzvala úrad OLAF, aby aj napriek absencii formálnej požiadavky v nariadení o úrade OLAF prijal prax **jasného informovania dotknutých osôb počas inšpekcií o tom, že v prípade záujmu môžu vyhľadať právnu pomoc** ([36]).

5.1.3. *Možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam zistených úradom OLAF*

Podľa článku 9 ods. 4 nariadenia o úrade OLAF musí úrad OLAF po ukončení vyšetrovania a pred vypracovaním záverov, v ktorých sa uvádza meno dotknutej osoby, poskytnúť tejto osobe príležitosť, aby sa vyjadrila k skutočnostiam, ktoré sa jej týkajú. V článku 9 ods. 4 sa ďalej uvádza, ako sa má táto možnosť poskytnúť, a to poskytnutím súhrnu skutočností.

Možnosť vyjadriť sa k súhrnu skutočností úradu OLAF je vyjadrením práva byť vypočutý v kontexte vyšetrovania úradu OLAF a základnou procesnou zárukou pre dotknuté osoby. Podľa judikatúry súdov EÚ je právo byť vypočutý súčasťou práva na obhajobu a dodržiavanie týchto práv je všeobecnou zásadou práva EÚ ([37]). Súdy EÚ spresňujú, že právo byť vypočutý poskytuje osobe možnosť účinne vyjadriť svoje názory počas administratívneho postupu a pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré by mohlo mať nepriaznivý vplyv na jej záujmy ([38]).

Z tejto judikatúry ([39]) vyplýva, že hlavným cieľom opisu skutkového stavu je zabezpečiť, aby dotknutá osoba bola oboznámená so skutočnosťami a dôkazmi, ktoré úrad OLAF zhromaždil počas vyšetrovania. To umožňuje jednotlivcovi pochopiť prípad, ktorý je proti nemu vedený, a uplatniť svoje právo na obhajobu prostredníctvom pripomienok, vysvetlení alebo dodatočných informácií. Tým, že úrad OLAF poskytne danej osobe možnosť vyjadriť sa, zabezpečí spravodlivosť a dodrží zásadu riadneho procesu. Zabraňuje tak prijímaniu rozhodnutí založených na neúplných alebo jednostranných informáciách a ponúka dotknutej osobe možnosť napadnúť akékoľvek potenciálne nesprávne alebo neúplné skutočnosti predložené úradom OLAF. Napokon, možnosť vyjadriť sa môže takisto pomôcť zlepšiť celkovú kvalitu vyšetrovania. Dotknutá osoba by mohla poskytnúť informácie, ktoré OLAF nemusel vziať do úvahy a ktoré by mohli mať potenciálny vplyv na výsledok vyšetrovania. Kontrolórka sa domnieva, že vypracovanie opisu skutkového stavu a poskytnutie možnosti jednotlivcom vyjadriť sa k týmto skutočnostiam je kľúčovou procesnou zárukou na zabezpečenie nestrannosti a spravodlivosti pri vyšetrovaní. Pre kontrolórku je mimoriadne dôležité, aby opis skutkového stavu, ktorý úrad OLAF poskytuje dotknutým osobám, obsahoval jasné, objektívne a na faktoch založené zistenia bez vyvodzovania záverov alebo právneho posúdenia týchto skutočností. Tým sa zabezpečí spravodlivosť procesu, ochrana pred zaujatosťou alebo predsudkami vo fáze vyšetrovania a ochrana práv dotknutých osôb.

V jednom prípade sťažovateľ tvrdil, že bol porušený článok 9 ods. 4 nariadenia o úrade OLAF a jeho právo na spravodlivé, nestranné a objektívne vyšetrovanie. Podľa názoru sťažovateľa **opis skutkového stavu, ktorý dostal, obsahoval nielen skutočnosti zistené úradom OLAF v priebehu vyšetrovania, ale aj závery a subjektívne interpretácie úradu OLAF**, ktoré odrážali subjektívny úsudok a spôsobili nejednoznačnosť dokumentu.

([35]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, *op. cit.*, návrh 4.
([36]) Tamže, návrh 5.
([37]) Pozri aj rozsudok z 19. októbra 2022, Sistem Ecologica/Komisia, T-81/21, ECLI:EU:T:2022:641, bod 103 a rozsudok zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14, EU:C:2016:437, bod 51 a citovanú judikatúru.
([38]) Pozri rozsudok zo 4. júna 2020, ESVČ/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, bod 68.
([39]) Pozri rozsudok zo 4. júna 2020, ESVČ/De Loecker, C-187/19 P, bod 69; rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, bod 38 a rozsudok z 11. decembra 2014, Boudjlida, C-249/13, body 37 a 59.

Kontrolórka vo všeobecnosti pripomenula úradu OLAF, že pri vypracúvaní opisu skutkového stavu by mal byť opatrný a vyhnúť sa použitiu akýchkoľvek formulácií, ktoré by sťažovateľ mohol vnímať ako kvalitatívne hodnotenie alebo ktoré by mohli vzbudiť dojem, že ide o kvalitatívne hodnotenie. Napriek tomu sa kontrolórka v tomto konkrétnom prípade domnievala, že formulácia, ktorú úrad OLAF použil v opise skutkového stavu adresovanom sťažovateľovi, neporušila práva sťažovateľa.

Kontrolórka zistila, že zhrnutie skutočností bolo dostatočne podrobné na to, aby sťažovateľ pochopil povahu a rozsah prípadu, ktorý sa proti nemu vedie, a aby tak mohol zmysluplne uplatniť svoje právo na vypočutie. Okrem toho kontrolórka nenašla v opise skutkového stavu žiadne presvedčivé posúdenie alebo vyhlásenia, ktoré by sa mohli považovať za nejednoznačné alebo by sa mohli vykladať ako subjektívne posúdenie úradu OLAF, ktoré by mohlo ohroziť objektívnosť, nestrannosť a spravodlivosť vyšetrovania. Kontrolórka potvrdila, že pojmy, ktoré úrad OLAF použil v opise skutkového stavu, sa týkali konkrétnych skutkových a kontextových prvkov. Okrem toho úrad OLAF vo všetkých príslušných oddieloch poskytol dodatočné vysvetlenia a skutkové okolnosti, ktoré dotknutej osobe umožnili v plnej miere pochopiť skutočnosti zistené úradom OLAF.

V inom prípade mala kontrolórka možnosť posúdiť **vzájomné pôsobenie medzi možnosťou vyjadriť sa podľa článku 9 ods. 4 nariadenia o úrade OLAF a uplatniteľnosťou článku 12c ods. 7 nariadenia o úrade OLAF v prípadoch, keď úrad OLAF podáva správy Európskej prokuratúre**.

V tomto prípade sťažovateľ tvrdil, že úrad OLAF porušil jeho práva podľa článku 9 ods. 4 nariadenia o úrade OLAF, pretože mu neposkytol možnosť vyjadriť sa k zisteným skutočnostiam pred rozhodnutím o ukončení vyšetrovania v súlade s článkom 12c ods. 5 a článkom 12c ods. 7 nariadenia o úrade OLAF.

V tomto prípade kontrolórka poukázala na to, že podľa článku 12c nariadenia o úrade OLAF má úrad OLAF prísnu povinnosť oznámiť Európskej prokuratúre akúkoľvek trestnú činnosť, ktorá môže mať vplyv na finančné záujmy EÚ, ktoré patria do právomoci Európskej prokuratúry, ako je vymedzené v kapitole IV nariadenia o Európskej prokuratúre. Podľa tohto ustanovenia je úrad OLAF povinný bez zbytočného odkladu predložiť Európskej prokuratúre správu, len čo sa dozvie, že daná činnosť môže byť trestná a patrí do pôsobnosti Európskej prokuratúry. Ak Európska prokuratúra informuje úrad OLAF o začatí trestného vyšetrovania tých istých skutkov, úrad OLAF preruší svoje vlastné vyšetrovanie, aby sa predišlo duplicite, a informuje o tom Európsku prokuratúru. Podľa článku 12c ods. 5, ak Európska prokuratúra rozhodne o začatí vyšetrovania, úrad OLAF nemôže pokračovať vo vlastnom vyšetrovaní tých istých skutkov ([40]).

V tejto situácii kontrolórka uviedla, že v článku 12c ods. 7 nariadenia o úrade OLAF sa výslovne stanovuje výnimka z práva vyjadriť sa podľa článku 9 ods. 4 nariadenia o úrade OLAF v prípadoch, keď úrad OLAF preruší vyšetrovanie po zaslaní správy Európskej prokuratúre.

V danom prípade kontrolórka potvrdila, že úrad OLAF neprerušil svoje vlastné vyšetrovanie na základe zistení z vyšetrovania podľa článku 11 nariadenia o úrade OLAF, ale namiesto toho prerušil svoje vyšetrovanie podľa článku 12c ods. 5 nariadenia o úrade OLAF. Preto v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi zo vzájomného pôsobenia nariadenia o úrade OLAF a nariadenia o Európskej prokuratúre ([41]) úrad OLAF: i) pozastavil svoje vlastné vyšetrovanie; ii) zaslal Európskej prokuratúre trestné oznámenie a po tom, ako bol informovaný, že Európska prokuratúra začala trestné vyšetrovanie tých istých skutkov; iii) prerušil vlastné vyšetrovanie a iv) postúpil spis Európskej prokuratúre. Kontrolórka takisto potvrdila, že v súlade s týmito ustanoveniami úrad OLAF nemohol vyvodiť žiadne podstatné závery o sťažovateľovi a príslušné informácie, ktoré mal k dispozícii, poskytol Európskej prokuratúre na posúdenie.

([40]) V článku 12c ods. 5 nariadenia o úrade OLAF sa stanovuje, že za týchto okolností *„úrad nepokračuje vo vyšetrovaní tých istých skutkov inak ako podľa článku 12e alebo článku 12f“*. Toto posledné objasnenie vyplýva zo skutočnosti, že v rámci spolupráce medzi úradom OLAF a Európskou prokuratúrou sa v platnom právnom rámci stanovuje možnosť, aby úrad OLAF vykonával podporné činnosti aj doplňujúce vyšetrovania počas prebiehajúceho vyšetrovania Európskej prokuratúry. Po prvé, úrad OLAF môže poskytovať podporu alebo dopĺňať činnosť Európskej prokuratúry (najmä tým, že: i) poskytne informácie, analýzy (vrátane forenzných analýz), odbornú a operatívnu podporu; ii) uľahčí koordináciu konkrétnych úkonov príslušných vnútroštátnych správnych orgánov a orgánov Únie; iii) vedie administratívne vyšetrovania za podmienok stanovených v článku 12e nariadenia o úrade OLAF. Po druhé, kým Európskej prokuratúry vedie svoje trestné vyšetrovanie, úrad OLAF môže začať aj doplňujúce vyšetrovanie s cieľom uľahčiť prijatie ochranných opatrení alebo finančných, disciplinárnych alebo administratívnych opatrení v súlade s ustanoveniami článku 12f nariadenia o úrade OLAF.

([41]) Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

V dôsledku toho **vyšetrovanie úradu OLAF nikdy nedosiahlo bod, v ktorom by sa uplatnilo právo sťažovateľa vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré sa ho týkajú**, keďže tieto relevantné skutočnosti ešte neboli zistené. Kontrolórka preto dospela k záveru, že úrad OLAF konal v plnom súlade s platným právnym rámcom, keď sťažovateľovi neposkytol možnosť vyjadriť sa v súlade s výnimkou stanovenou v článku 12c ods. 7 nariadenia o úrade OLAF.

Napriek svojim zisteniam kontrolórka ubezpečila sťažovateľa, že jeho základné práva a procesné záruky budú naďalej dodržiavané počas celého vyšetrovania Európskej prokuratúry. Sťažovateľ by dostal príležitosť predložiť úradu EPPO akékoľvek tvrdenia alebo dokumentáciu, ktorú mohol predložiť v príslušnej fáze vyšetrovania úradu OLAF. Okrem toho by sa základným právam a procesným zárukám sťažovateľa poskytol vysoký štandard ochrany vzhľadom na to, že na rozdiel od administratívnych vyšetrovaní, ktoré vykonáva úrad OLAF, Európska prokuratúra vedie vyšetrovania trestných činov, ktoré podliehajú prísnym procesným zárukám stanoveným v kapitole VI nariadenia o Európskej prokuratúre.

5.1.4. *Prístup k spisu a k dokumentom uvedeným v opise skutkového stavu*

V roku 2025 sa kontrolórka zaoberala aj sťažnosťou týkajúcou sa údajného porušenia základných práv a procesných záruk podľa **článku 9 ods. 1 nariadenia o úrade OLAF** vrátane **práva na obhajobu a práva na vypočutie v** súvislosti s tým, že úrad OLAF odmietol sťažovateľovi umožniť **prístup k spisu** prebiehajúceho vyšetrovania a ku všetkým **dokumentom uvedeným v súhrne skutočností**.

Kontrolórka najprv zdôraznila, že: i) **prístup k spisom vyšetrovaní úradu OLAF nie je právom, ktoré patrí medzi procesné záruky stanovené v článku 9 nariadenia o úrade OLAF** a ii) nariadenie o úrade OLAF neoprávňuje dotknutú osobu na prístup ku všetkým dôkazom, ktoré úrad OLAF zhromaždil, pretože by to mohlo ohroziť činnosť úradu OLAF alebo prípadné následné opatrenia príslušných orgánov, ak úrad OLAF vydal odporúčanie. Podľa judikatúry súdov EÚ ([42]) nie je úrad OLAF povinný poskytnúť osobe, ktorej sa vyšetrovanie týka, prístup k dokumentom, ktoré sú predmetom takéhoto vyšetrovania, ani k dokumentom, ktoré na tento účel vypracoval samotný úrad OLAF, pretože by tým mohla byť ohrozená účinnosť a dôvernosť misie, ktorá bola úradu OLAF zverená, a jeho nezávislosť. Ako konštatovali súdy EÚ, právo na obhajobu osoby, ktorej sa týka vyšetrovanie úradu OLAF, je dostatočne zaručené informáciami, ktoré dostane, a tým, že má možnosť vyjadriť sa k súhrnu skutočností po ukončení vyšetrovania úradu OLAF a pred vypracovaním záverov, ktoré sa jej týkajú menovite.

Z platnej judikatúry európskych súdov vyplýva, že **dotknutá osoba nemá právo na prístup k spisu prebiehajúceho vyšetrovania úradu OLAF. Kontrolórka preto dospela k záveru, že odmietnutím takéhoto prístupu zo strany úradu OLAF sa neporušuje článok 41 charty**.

Sťažovateľ takisto tvrdil, že nemohol účinne uplatniť svoje právo na vypočutie, pretože nemal prístup k dokumentom uvedeným v súhrne skutočností. V tejto súvislosti kontrolórka zistila, že akékoľvek údajné porušenie práva na obhajobu počas vyšetrovania úradu OLAF, ktoré zahŕňa právo na vypočutie, sa musí preskúmať vo vzťahu k informáciám, ktoré sťažovateľ dostal, a k tomu, že mu bola poskytnutá možnosť vyjadriť svoje názory a byť vypočutý ([43]). V tomto prípade sa kontrolórka dospela k záveru, že **úrad OLAF poskytol opis skutkového stavu, ktorý bolo dostatočný na to, aby si sťažovateľ mohol uplatniť svoje právo na vypočutie**. Kontrolórka takisto uviedla, že sťažovateľ využil svoje právo na vypočutie a niekoľkokrát predložil úradu OLAF podrobné pripomienky. Kontrolórka preto dospela k záveru, že **sťažovateľ mal možnosť predložiť svoje pripomienky k skutočnostiam zisteným úradom OLAF a vyjadriť svoje stanovisko, pričom mu bolo poskytnuté významné právo na vypočutie**. V neposlednom rade kontrolórka pripomenula, že neexistuje žiadne ustanovenie, ktorým by sa dotknutej osobe udeľovalo právo zaujímať stanoviská ku všetkým dôkazom alebo vyjadrovať názor na závery, ktoré by mohol vyvodiť úrad OLAF ([44]).

([42]) Pozri rozsudok z 20. júla 2016, Oikonomopoulos/Komisia, T-483/13, ECLI:EU:T:2016:421, body 238 až 240 a citovanú judikatúru.
([43]) *Tamže*.
([44]) Pozri aj rozsudok zo 6. júna 2019, Dalli/Komisia, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, body 143 až 144.

5.2. **Primeranosť inšpekcií priestorov a digitálnych forenzných operácií**

Inšpekcie priestorov a digitálne forenzné operácie sú vyšetrovacie činnosti, ktoré sa považujú za „rušivé svojou povahou“, a preto podliehajú osobitným pravidlám ([45]). V roku 2025 sa vyskytli dva prípady, keď sťažovatelia spochybnili primeranosť týchto vyšetrovacích činností, najmä pokiaľ ide o zariadenia v súkromnom vlastníctve.

Predtým, ako sa **kontrolórka** venovala opodstatnenosti oboch sťažností, zaoberala sa najprv všeobecnými zásadami, ktorými sa riadia digitálne forenzné operácie úradu OLAF.

Rámec uplatniteľný na digitálne forenzné operácie

V kontexte interných vyšetrovaní umožňuje článok 4 nariadenia o úrade OLAF úradu OLAF vykonávať digitálne forenzné operácie v priestoroch inštitúcií EÚ. Na tento účel sa v článku 47 ods. 1 a článku 53 ods. 1 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF uvádzajú inšpekcie priestorov a digitálne forenzné operácie ako prostriedky, ktorými môžu vyšetrovacie útvary zhromažďovať dôkazy počas fázy vyšetrovania.

V článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o OLAF sa najmä uvádza, že úrad OLAF musí mať okamžitý a neohlásený prístup k akýmkoľvek „*relevantným informáciám a údajom týkajúcim sa predmetu vyšetrovania, ktorými disponujú inštitúcie,* […] a *to bez ohľadu na typ nosiča, na ktorom sú uchovávané, ako aj do ich priestorov*“. Článok 47 ods. 3 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF obsahuje podobné ustanovenia.

V článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o úrade OLAF sa uvádza, že úrad OLAF môže vykonať inšpekciu **súkromných zariadení** za **troch kumulatívnych podmienok**: i) zariadenia sa používajú na pracovné účely; ii) konkrétne podmienky sú stanovené v interných rozhodnutiach prijatých príslušnými inštitúciami a iii) úrad OLAF má opodstatnené dôvody domnievať sa, že ich obsah môže byť pre vyšetrovanie relevantný.

Kontrolórka zároveň poukázala na to, že podľa článku 1 ods. 5 usmernení k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF ([46]) digitálna forenzná operácia spočíva v „*technologickej* ***kontrole, získaní a preskúmaní*** *digitálnych médií a/alebo ich obsahu, ktoré vykonávajú špecialisti úradu OLAF na digitálne dôkazy pomocou forenzného vybavenia a softvérových nástrojov. Cieľom je lokalizovať, identifikovať, zozbierať a/alebo získať a zachovať údaje, ktoré môžu byť relevantné pre vyšetrovanie a môžu byť použité ako dôkazy pri správnom, disciplinárnom a súdnom konaní.*“

Počas digitálneho forenzného postupu úrad OLAF vykonáva tieto konkrétne operácie: i) digitálny forenzný **zber**, čo je proces zhromažďovania fyzických zariadení, ktoré obsahujú potenciálne digitálne dôkazy ([47]); ii) digitálne forenzné **získavanie**, čo je získavanie (kopírovanie) akýchkoľvek údajov uložených na digitálnom nosiči prostredníctvom forenzného zobrazovacieho procesu ([48]); iii) **náhľad** údajov, ktorý spočíva v prvej kontrole digitálneho nosiča pomocou vhodného forenzného nástroja s cieľom zistiť, či môže obsahovať údaje potenciálne relevantné pre vyšetrovanie (možno ho vykonať pred digitálnym získavaním údajov ([49]) alebo po ňom ([50])) a iv) digitálne forenzné **skúmanie**, čo je proces analýzy údajov získaných počas digitálnej forenznej operácie ([51]).

([45]) Podľa článku 47 ods. 2 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF sa tieto činnosti môžu vykonávať len na základe povolenia generálneho riaditeľa úradu OLAF. Keď vyšetrovací útvar plánuje vyšetrovaciu činnosť, ktorá si vyžaduje povolenie generálneho riaditeľa, vypracuje žiadosť o povolenie a predloží ju špecializovanému útvaru úradu OLAF, „revíznemu tímu“ (pozri článok 36 ods. 2 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF). Revízny tím overí zákonnosť, nevyhnutnosť a primeranosť navrhovanej vyšetrovacej činnosti a poskytne stanovisko generálnemu riaditeľovi, ktorý na základe tohto stanoviska vydá rozhodnutie (pozri článok 36 ods. 4 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF). Tieto procesné záruky sú v súlade s výkladom zásady primeranosti súdmi EÚ. V rámci tejto zásady ako všeobecnej zásady práva EÚ sa vyžaduje, aby akty inštitúcií EÚ boli primerané na dosiahnutie legitímnych cieľov príslušných právnych predpisov a neprekračovali hranice toho, čo je na dosiahnutie týchto cieľov nevyhnutné. V tomto zmysle pozri rozsudok zo 16. februára 2022, Maďarsko/Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 340 a citovanú judikatúru.

([46]) Pozri usmernenia k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF, k dispozícii na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/investigations/digital-forensics_en.

([47]) Pozri článok 1 ods. 7 usmernení k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF.

([48]) Pozri článok 1 ods. 8 usmernení k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF.

([49]) Pozri článok 4 ods. 4 usmernení k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF.

([50]) Pozri článok 5 ods. 4, 5 a 6 usmernení k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF.

([51]) Pozri článok 8 usmernení k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF.

Kontrolórka takisto uviedla, že v usmerneniach k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF sa ďalej uvádza, že forenzné operácie by sa mali vykonávať v súlade so **zásadou nevyhnutnosti a primeranosti a so zameraním na zariadenia, ktoré vykazujú jasné znaky použitia na obchodné účely** ([52]). Digitálne forenzné operácie môžu zahŕňať aj prístup k súkromným zariadeniam používaným na pracovné účely. Napokon, digitálne forenzné skúmanie a analýza údajov zhromaždených počas digitálnej forenznej operácie sa musia **obmedziť na získanie údajov potrebných a relevantných pre príslušné vyšetrovanie**.

Uplatnenie v konkrétnych prípadoch

Pokiaľ ide o konkrétne okolnosti oboch sťažností, v ktorých boli uvedené tieto tvrdenia, kontrolórka v oboch prípadoch konštatovala, že **digitálne zariadenia, ktoré sťažovateľom poskytla inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra, boli majetkom inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry** a boli sťažovateľovi poskytnuté predovšetkým na pracovné účely. Patrili inštitúcii, orgánu, úradu alebo agentúre, ktorá bola „držiteľom" zariadení a údajov v nich obsiahnutých na účely článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o úrade OLAF. Preto bez ohľadu na to, ako ich sťažovateľ konkrétne použil, ich zhromaždenie a získanie bolo podľa uvedeného ustanovenia plne odôvodnené. V oboch prípadoch **mohla kontrolórka prostredníctvom osobitného prístupu k spisu potvrdiť, že súkromné zariadenia sa používali na pracovné účely.** V tejto súvislosti kontrolórka konštatovala, že **po identifikácii profesionálneho použitia nie je dôležitý rozsah tohto použitia (obmedzený alebo podstatný) ani jeho dôvod (z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť)**. V oboch prípadoch preto kontrolórka zastávala názor, že rozhodnutie úradu OLAF zhromažďovať zariadenia a získavať údaje v nich obsiahnuté podľa článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o úrade OLAF bolo zákonné.

Analýza primeranosti

Pokiaľ ide o primeranosť vyšetrovacích činností, kontrolórka poukázala na tieto skutočnosti. Ako potvrdil Všeobecný súd, právomoc vyšetrovateľov úradu OLAF mať prístup (za rovnakých podmienok ako vnútroštátni administratívni inšpektori a v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi) ku všetkým relevantným informáciám a dokumentácii potrebnej na riadne vykonanie kontrol a inšpekcií na mieste **nemožno vykladať tak, že dotknutá osoba môže určiť relevantné údaje na účely vyšetrovania úradu OLAF** ([53]).

Kontrolórka takisto zdôraznila, že **nie všetky údaje pôvodne získané počas inšpekcie a digitálnej forenznej operácie sú súčasťou spisu úradu OLAF**. V súlade s článkom 8 ods. 4 usmernení k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF **sa do spisu prenášajú len údaje relevantné pre vyšetrovanie**. Z praktického hľadiska sa forenzný obraz, ktorý úrad OLAF získa, najprv transformuje na „forenzný pracovný súbor", ktorý je kópiou získaných digitálnych forenzných údajov, ale vo forme, ktorú môže úrad OLAF „indexovať". Po indexovaní údajov môže úrad OLAF konečne pristúpiť k „vyhľadávaniu a identifikácii" údajov relevantných pre vyšetrovanie. Ak sa na konci vyhľadávania nejaký spis označí za „relevantný" pre prebiehajúce vyšetrovanie, **stane sa súčasťou spisu úradu OLAF a ten ho môže použiť ako dôkaz.**

V jednej zo sťažností dotknutá osoba dokonca tvrdila, že mala byť vyzvaná, aby sa vyjadrila k zoznamu kľúčových slov, ktorý pripravili vyšetrovatelia úradu OLAF na vyhľadávanie získaných údajov. Kontrolórka v tejto súvislosti zastávala názor, že prerokovanie zoznamu s dotknutou osobou alebo jeho odsúhlasenie s ňou by narušilo nezávislosť vyšetrovateľov a ohrozilo vyšetrovanie. Kontrolórka zdôraznila, že úrad OLAF vykonáva svoje vyšetrovania úplne nezávisle v súlade s nariadením o úrade OLAF. **Výber kľúčových slov je** preto **výlučne v kompetencii vyšetrovateľov a odráža ich vyšetrovaciu stratégiu, o ktorú sa úrad OLAF nemôže podeliť s tretími stranami, najmä s dotknutými osobami, ani ju s nimi odsúhlasiť**. Rovnako kontrolórka zamietla návrh sťažovateľa, aby preskúmala zoznam kľúčových slov a príslušné odôvodnenie ich použitia. Potvrdila, že je na úrade OLAF, aby v každom prípade rozhodol, ktoré kľúčové slová môžu byť relevantné na účely vyšetrovania.

([52]) Ako sa vysvetľuje v poznámke pod čiarou č. 29, kontrolórka sa v rozhodnutí odvolávala na príslušné ustanovenia usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2021, ale tvrdenia a závery, ktoré kontrolórka vyvodila v súvislosti s vykonávaním forenzných operácií, sú rovnako uplatniteľné aj na príslušné ustanovenia usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z roku 2026.

([53]) Pozri rozsudok Všeobecného súdu z 26. júna 2019, Vialto Consulting/Komisia, T-617/17, ECLI:EU:T:2019:446, bod 67 (neuverejnený). Vo francúzskom origináli: *„En outre, ainsi que le fait valoir la Commission à juste titre, l'article 7, paragraphe 1, du règlement*no *2185/96 ne saurait être interprété d'une manière telle qu'il autorise la personne ou l'entité contrôlée à déterminer elle-même les données pertinentes aux fins d'une enquête de l'OLAF*".

Obidvaja sťažovatelia namietali proti tomu, ako dlho si úrad OLAF ponechával ich súkromné zariadenia. V oboch prípadoch **kontrolórka** prostredníctvom osobitného prístupu k spisu **potvrdila, že úrad OLAF si zariadenia ponechal na čas potrebný na ukončenie získavania údajov**. Napriek tomu kontrolórka poukázala na to, že mobilné telefóny sa stali univerzálnymi a kľúčovými pre každodenný život ľudí a vyzvala úrad OLAF, aby sa nad tým zamyslel. Smartfóny už zďaleka nie sú len komunikačnými zariadeniami, ale fungujú napríklad ako brány k bankovým a platobným systémom, bezpečnostným systémom v domácnostiach, profesionálnym zdrojom, dopravným preukazom, zdravotníckym aplikáciám, a dokonca aj k lokalizácii a bezpečnosti detí. Zamedzenie prístupu k týmto zariadeniam môže mať preto na osobnú sféru dotknutej osoby väčší vplyv ako pred niekoľkými rokmi. Hoci v tomto konkrétnom prípade nebolo získanie súkromného zariadenia sťažovateľa neprimerané, kontrolórka vyzvala úrad OLAF, aby na túto skutočnosť nezabúdal a vždy zabezpečil, aby sa osobné mobilné telefóny uchovávali len na čas, ktorý je nevyhnutne potrebný na účely vyšetrovania.

V oboch prípadoch sa kontrolórka domnievala, že vyšetrovacie činnosti a digitálne forenzné operácie úradu OLAF: i) boli vykonané v súlade so zákonom; ii) slúžili legitímnemu cieľu vyšetriť tvrdenia o možnom pochybení zo strany sťažovateľov a iii) boli v súlade s rozsahom a účelom vyšetrovania, keďže boli potrebné na preukázanie alebo vyvrátenie tvrdení. Kontrolórka teda zistila, že úrad OLAF konal v súlade s platným právnym rámcom a postupom uvedeným v usmerneniach k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF a v rámci rozsahu vyšetrovania. Kontrolórka preto **nezistila žiadne porušenie zásady nevyhnutnosti a primeranosti** pri digitálnych forenzných operáciách, ktoré vykonal úrad OLAF.

5.3. **Používané jazyky**

Kontrolórka bola v jednom z prípadov požiadaná, aby posúdila, či dotknutá osoba, ktorá bola úradníkom EÚ ([54]) a bolo voči nej vedené interné vyšetrovanie, mala právo požiadať, aby informácie a oznámenia, ktoré jej úrad OLAF poskytol v jednom z jej pracovných jazykov (v angličtine), boli poskytnuté aj v materinskom jazyku danej osoby.

Ako už kontrolórka konštatovala ([55]), povinnosť inštitúcie EÚ podľa článku 41 ods. 4 Charty základných práv viesť korešpondenciu s občanmi v ich zvolenom jazyku, sa uplatňuje len na vzťahy medzi inštitúciami EÚ a občanmi, nie na zamestnancov EÚ. Od sťažovateľa, ktorý je verejným zamestnancom EÚ, sa očakávala dôkladná znalosť angličtiny. Angličtina bola zároveň aj jedným z pracovných jazykov sťažovateľa.

Ako je stanovené v judikatúre súdov EÚ ([56]), **právo používať jazyk podľa vlastného výberu nie je re zamestnancov EÚ absolútnym právom**, pretože inštitúcie EÚ musia fungovať bezproblémovo. Kontrolórka teda konštatovala, že neposkytnutie požadovaných prekladov zo strany úradu OLAF neporušilo procesné práva sťažovateľa.

6. **Prijatie dohody o pracovných podmienkach medzi kontrolórom a úradom OLAF**

Kľúčovým míľnikom v spolupráci medzi úradom OLAF a kontrolórkou bolo podpísanie dohody o pracovných podmienkach. Podpísali ju bývalý generálny riaditeľ úradu OLAF Ville Itälä a Dr. Julia Laffranqueová. Dohody **nadobudli účinnosť 18. júla 2025** a sú verejne dostupné na webovej stránke kontrolórky ([57]).

Dohoda o pracovných podmienkach poskytuje väčšiu jasnosť v mechanizme vybavovania sťažností a je užitočným nástrojom na zabezpečenie ešte hladšej a účinnejšej spolupráce s úradom OLAF. Týmito podmienkami sa formalizujú a kodifikujú zaužívané postupy, ktorými sa už riadila konštruktívna spolupráca medzi oboma úradmi. V tejto súvislosti kontrolórka víta konštruktívny dialóg s úradom OLAF počas celého procesu prípravy návrhu, ktorý umožnil, aby znenie presne odrážalo príslušné mandáty, úlohy a operačné potreby oboch strán.

([54]) Medzi zamestnancov EÚ patria úradníci EÚ a iní zamestnanci zamestnaní na základe zmluvy s EÚ (ako sú dočasní zamestnanci, zmluvní zamestnanci, miestni zamestnanci, osobitní poradcovia a akreditovaní asistenti poslancov).
([55]) Pozri správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2023, *op. cit.*, pododdiel 4.4.5.
([56]) Rozsudok z 21. októbra 2009, V/Komisia, vec F-33/08, ECLI:EU:F:2009:141, body 170 – 171.
([57]) Pozri poznámku pod čiarou č. 10.

Pri plnom rešpektovaní platného právneho rámca a nezávislosti úradu OLAF aj kontrolórky sa v dohode o pracovných podmienkach špecifikujú príslušné aspekty procesu vybavovania sťažností. Patria medzi ne: i) postup, ktorý sa má dodržať po prijatí sťažnosti a jej počiatočnom spracovaní; ii) opatrenia na zhromažďovanie informácií, ktoré má kontrolórka k dispozícii; iii) rozlišovanie medzi výzvami na vyriešenie sťažnosti podľa článku 9b ods. 3 a odporúčaniami kontrolóra podľa článku 9b ods. 5 nariadenia o úrade OLAF; iv) výpočet príslušných lehôt a v) postup, ktorý sa má dodržať, keď sa úrad OLAF alebo kontrolórka dozvie o začatí súdneho konania alebo vyšetrovania zo strany európskeho ombudsmana alebo európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov v súvislosti so skutočnosťami uvedenými v sťažnosti.

Ďalšie ustanovenia dohody o pracovných podmienkach sa týkajú prístupu k informáciám súvisiacim s prípadom v systéme správy prípadov úradu OLAF, ku ktorým má kontrolórka osobitný prístup podľa článku 8 ods. 1 a 2 vykonávacích predpisov. V dohode o pracovných podmienkach sa takisto objasňujú: i) informačné povinnosti úradu OLAF voči kontrolórke pri vybavovaní sťažností; ii) postup, ktorý sa má dodržiavať, keď sa kontrolórke a sekretariátu udelí elektronický prístup k informáciám týkajúcim sa prípadov v systéme správy prípadov úradu OLAF; iii) alternatívne opatrenia pre prístup kontrolórky k informáciám týkajúcim sa prípadu.

Ako sa ďalej uvádza v správe o činnosti, v dohode o pracovných podmienkach sa takisto formalizovala povinnosť kontrolórky zabezpečiť dôvernosť vyšetrovaní úradu OLAF pri vybavovaní sťažností. Okrem toho sa v dohode o pracovných podmienkach riešia situácie, v ktorých môže sťažovateľ požiadať o prístup k spisu sťažnosti, ako aj spracovanie žiadostí o prístup verejnosti k dokumentom, ktoré má kontrolórka k dispozícii podľa nariadenia (ES) č. 1049/2001 ([58]) a podrobné pravidlá uplatňovania tohto nariadenia, ktoré sú prílohou k rokovaciemu poriadku Komisie ([59]).

7. **Konzultácia k hodnoteniu nariadenia o úrade OLAF**

V článku 9b ods. 9 nariadenia o úrade OLAF sa stanovuje, že generálny riaditeľ úradu OLAF „môže požiadať kontrolóra o stanovisko v akejkoľvek záležitosti, ktorá sa týka dodržiavania procesných záruk alebo základných práv spadajúcich do pôsobnosti kontrolóra“.

Na základe toho, generálny riaditeľ úradu OLAF 15. septembra 2025 oficiálne požiadal kontrolórku o stanovisko k ustanoveniam nariadenia o úrade OLAF, ktoré sa týkajú procesných záruk a základných práv, ktoré spadajú do mandátu kontrolórky. Bolo to v súvislosti s hodnotením uplatňovania a vplyvu nariadenia Komisiou podľa článku 19 ods. 1 nariadenia o úrade OLAF.

Kontrolórka uvítala možnosť konzultovať túto dôležitú záležitosť a využila bohaté skúsenosti, ktoré získala počas svojho mandátu ([60]). Vo svojom stanovisku predložila celkovo **31 návrhov** na zlepšenie v oblastiach, v ktorých z praxe vyplynulo, že sú potrebné jasnejšie, prísnejšie alebo účinnejšie ochranné záruky ([61]).

Stanovisko bolo štruktúrované do šiestich hlavných oblastí: i) základné práva a procesné záruky (návrhy 1 – 12); ii) mechanizmus na podávanie sťažností (návrhy 13 – 19); iii) funkcia kontrolórky (návrhy 20 – 25); iv) vzťahy medzi kontrolórkou a generálnym riaditeľom úradu OLAF (návrh 26); v) vzťahy medzi kontrolórkou a dozorným výborom (návrhy 27 – 30) a vi) vzťahy s ostatnými zainteresovanými stranami (návrh 31) (graf 9).

([58]) Pozri nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43).

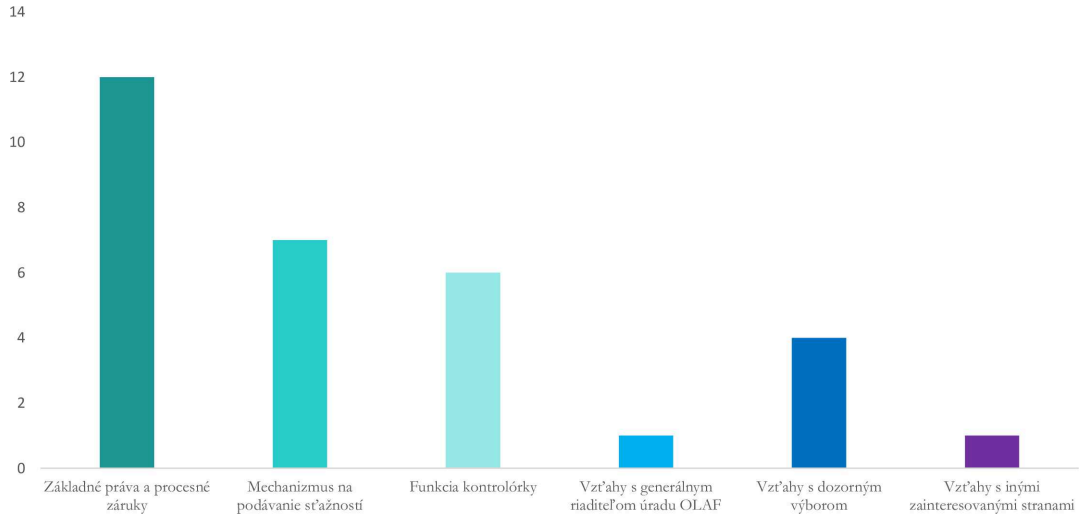
([59]) Pozri rozhodnutie Komisie (EÚ) 2024/3080 zo 4. decembra 2024, ktorým sa stanovuje rokovací poriadok Komisie a mení rozhodnutie K(2000) 3614 (Ú. v. EÚ L, 2024/3080, 5.12.2024).

([60]) Od začiatku svojho mandátu do konca roka 2025 kontrolórka vybavila spolu 73 sťažností.

([61]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, *op. cit.*

Graf 9

Počet návrhov predložených kontrolórkou v stanovisku k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia o úrade OLAF

Návrhy súvisiace so základnými právami a procesnými zárukami, ktoré sú najpočetnejšie, sa týkajú: i) chýbajúceho výslovného odkazu na chartu v článku 9 a článku 9b ods. 1 nariadenia o úrade OLAF; ii) potreby objasniť, kedy fyzická osoba alebo hospodársky subjekt získavajú postavenie dotknutej osoby; iii) čo najväčšieho zrovnoprávnenia práv dotknutých osôb v rámci interného a externého vyšetrovania; iv) potreby poskytnúť písomné informácie o procesných zárukách a základných právach dotknutých osôb; v) zásady spravodlivosti, ktorú musia zamestnanci úradu OLAF dodržiavať v súlade s najprísnejšími profesionálnymi normami; vi) posilnenia práva na vypočutie; vii) posilnenia práva na informácie a viii) nejasnosti, pokiaľ ide o postavenie, práva a procesné záruky poskytované oznamovateľom podľa smernice o oznamovaní protispoločenskej činnosti ([62]), informátorom podľa článku 22a služobného poriadku ([63]) a iným zdrojom informácií a obetiam pochybení, ktoré patria do vyšetrovacieho mandátu úradu OLAF ([64]).

Potenciálne oblasti na zlepšenie mechanizmu na podávanie sťažností uvedené v stanovisku sa týkajú: i) osobného, vecného a časového rozsahu požiadaviek na prípustnosť; ii) absencie postupu preskúmania rozhodnutí o prípustnosti; iii) otázky, či sťažnosti môžu alebo by mali mať odkladný účinok; iv) vybavovania sťažností, ktoré sa týkajú otázok, ktoré sú predmetom súdneho konania a v) právnych dôsledkov hypotetického rozhodnutia generálneho riaditeľa úradu OLAF nepostupovať podľa odporúčania vydaného kontrolórkou podľa článku 9b ods. 5 nariadenia o úrade OLAF.

Ako to často býva pri zavádzaní významných inštitucionálnych reforiem, vytvorenie funkcie kontrolóra nariadením 2020/2223 sprevádzali určité pojmové nejasnosti, ktoré pretrvávajú dodnes. Preto sa v stanovisku predkladajú návrhy na riešenie nejasností týkajúcich sa nezávislosti kontrolóra od dozorného výboru a administratívneho postavenia kontrolóra, ako aj potreby objasniť v nariadení o úrade OLAF dvojitú úlohu sekretariátu, ktorý poskytuje dozornému výboru úradu OLAF aj kontrolórovi právnu a administratívnu podporu.

Okrem toho sa v stanovisku uvádza, že začlenením právneho základu, na základe ktorého by kontrolórka mohla vydávať stanoviská z vlastnej iniciatívy určené generálnemu riaditeľovi úradu OLAF, do nariadenia o úrade OLAF, by sa zvýšila hodnota a transparentnosť jej rozhodnutí a *obiter dicta* a celkovo by to prispelo k účinnému výkonu mandátu kontrolórky.

([62]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).
([63]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 1023/2013 z 22. októbra 2013, ktorým sa mení Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 287, 29.10.2013, s. 15).
([64]) Pozri rozsudok zo 6. júna 2019, Dalli/Komisia, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, potvrdený rozsudkom z 25. februára 2021, Dalli/Komisia, C-615/19P, ECLI:EU:C:2021:133.

Hoci sa kontrolórka a dozorný výbor navzájom dopĺňajú a usilujú o dosiahnutie spoločných cieľov, ide o odlišné funkcie a orgány, pričom každý z nich pôsobí na rovnocennom základe v rámci svojho príslušného mandátu. V záujme posilnenia nezávislosti kontrolórky sa preto v stanovisku navrhuje, aby sa nariadenie o úrade OLAF zmenilo tak, aby kontrolór namiesto podávania správ alebo konzultácií *informoval* dozorný výbor prostredníctvom stanoviska o všetkých systémových otázkach, ktoré boli oznámené generálnemu riaditeľovi úradu OLAF, ako aj o všetkých odporúčaniach adresovaných generálnemu riaditeľovi úradu OLAF alebo o akýchkoľvek revíziách vykonávacích predpisov.

Pokiaľ ide o vzťahy s ostatnými zainteresovanými stranami, v stanovisku sa navrhuje zmeniť článok 16 nariadenia o úrade OLAF tak, aby sa v ňom výslovne stanovila účasť kontrolóra na výmene názorov medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou. Podľa názoru kontrolórky by táto zmena pomohla zvýšiť informovanosť o typoch obvinení vznesených v rámci mechanizmu na podávanie sťažností a zabezpečiť väčšiu viditeľnosť toho, ako sa úrad OLAF zaoberá procesnými zárukami a základnými právami dotknutých osôb.

Stanovisko bolo zaslané generálnemu riaditeľovi úradu OLAF 27. februára 2026 a bude pripojené k podaniu, ktoré Komisia predloží spoluzákonodarcom. **Kontrolórka verí, že realizácia pripomienok uvedených v jej stanovisku bude pre hodnotenie a prípadnú revíziu nariadenia o úrade OLAF významným prínosom**.

8. **Následné opatrenia v súvislosti s prijatím nových usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF**

V novembri 2023 bola kontrolórka v súvislosti s revíziou usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF vyzvaná, aby poskytla svoje stanovisko k akejkoľvek záležitosti týkajúcej sa procesných záruk alebo základných práv, ktorá patrí do jej právomoci. Kontrolórka zaslala svoje stanovisko úradu OLAF v júni 2024. Redigovaná verzia stanoviska kontrolórky k novým usmerneniam k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF bola uverejnená na jej webovom sídle v júli 2025 ([65]).

Kontrolórka vo svojom stanovisku uviedla päť hlavných poznámok, ktoré sa týkajú:

i) potreby jasného a presne vymedzeného rozsahu vyšetrovania úradu OLAF;

ii) včasného zápisu postavenia dotknutej osoby do spisu, ak je už uvedená v rozhodnutí o začatí konania;

iii) potreby informovať dotknuté osoby o existencii mechanizmu na podávanie sťažností podľa článku 9b a o platných lehotách na podanie sťažnosti;

iv) objasnenia, že výzva na vyriešenie sťažnosti podľa článku 9b ods. 3 a odporúčanie kontrolóra podľa článku 9b ods. 5 predstavujú dva odlišné kroky v rámci mechanizmu na podávanie sťažností;

v) významu zabezpečenia toho, aby sa pripomienky predložené dotknutými osobami riadne zohľadnili v záverečnej správe, čo je vecou správneho úradného postupu. V tejto súvislosti kontrolórka odporučila kumulatívny prístup, ktorý pozostáva z týchto krokov: a) priložiť pripomienky dotknutej osoby k skutočnostiam, ktoré sa jej týkajú, k záverečnej správe; b) v prípade potreby opísať tieto pripomienky v príslušných častiach záverečnej správy a c) vysvetliť, ako úrad OLAF tieto pripomienky zohľadnil, prípadne prečo ich považoval za nedôvodné alebo irelevantné.

Konečná verzia revidovaných usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF bola prijatá v novembri 2025 a nadobudla účinnosť 1. januára 2026. **Kontrolórka** celkovo **víta prijatie nových usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF a s uspokojením konštatuje, že úrad OLAF zohľadnil väčšinu jej pripomienok a premietol ich do ustanovení usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, najmä do článku 21 ods. 1, článku 37 ods. 2 a 3, článku 66 ods. 2 a 3 a článku 72 ods. 3** (graf 10).

Kontrolórka najprv víta výslovné začlenenie jej prvej pripomienky o rozsahu veci do článku 21 ods. 1 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF. Táto zmena je pozitívna v tom zmysle, že sa ňou spresňuje, že rozsah vyšetrovania „*sa vždy jasne vymedzí v rozhodnutí o začatí konania*“.

([65]) Pozri redigovanú verziu stanoviska kontrolórky k návrhu usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, ktorá je k dispozícii na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/4f655d63-4b02-40df-8b93-038c44f1bb2e_en?filename=Opinion%20of%20the%20Controller%20on%20draft%20GIPs_redacted%20final.pdf.

Kontrolórka pozitívne berie na vedomie objasnenia pridané do článku 37 ods. 2 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF v spojení s článkom 28 ods. 1, ktorými sa rieši hlavná obava týkajúca sa toho, kedy sa identifikuje postavenie dotknutej osoby. V článku 37 ods. 2 sa stanovuje, že fyzická alebo právnická osoba uvedená ako dotknutá osoba v rozhodnutí o začatí konania by mala byť zaregistrovaná v systéme správy prípadov úradu OLAF do jedného mesiaca od rozhodnutia o začatí konania. Cieľom zavedenia tejto lehoty je zabrániť oneskoreniu pri identifikácii dotknutej osoby, ktoré by mohlo mať vplyv na jej právo na informácie podľa článku 9 ods. 3 nariadenia o úrade OLAF. Okrem toho sa v súvislosti s interným vyšetrovaním podľa článku 28 ods. 1 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF zabezpečuje, že osoba, ktorá je v rozhodnutí o začatí konania identifikovaná ako dotknutá osoba, je o tom takisto informovaná (a je jej oznámený aj rozsah vyšetrovania v rozsahu, v akom sa jej týka) za predpokladu, že táto informácia nemá vplyv na priebeh vyšetrovania.

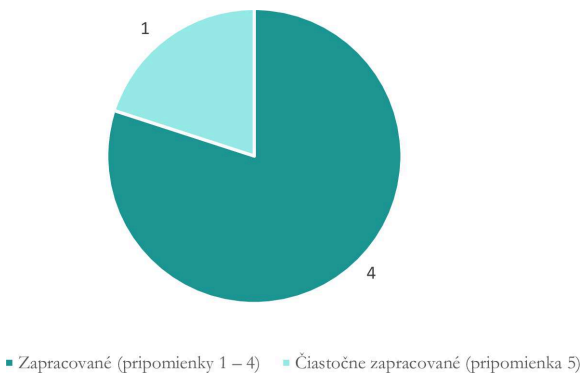
Kontrolórka ďalej poznamenala, že jej tretia pripomienka týkajúca sa informácií, ktoré sa majú poskytnúť dotknutým osobám ([66]), bola zapracovaná do článku 2 ods. 2 dohody o pracovných podmienkach a článku 37 ods. 4 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF. Po prvé, v dohode o pracovných podmienkach sa stanovuje, že keď úrad OLAF dostane sťažnosť určenú kontrolórovi, *„informuje sťažovateľa o postupe mechanizmu na podávanie sťažností a o prísnych lehotách prípustnosti na podanie sťažnosti kontrolórovi“*. Po druhé, medzi procesnými zárukami poskytnutými dotknutým osobám, ktoré musí úrad OLAF dodržiavať, sa v článku 37 ods. 4 písm. e) usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF uvádza *„právo podať sťažnosť kontrolórovi procesných záruk“*.

Kontrolórka s uspokojením berie na vedomie, že do usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF bol zavedený jasný odkaz na dva odlišné právne základy pre výzvy kontrolóra na vyriešenie sťažnosti a odporúčania kontrolóra. Článok 66 ods. 2 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF sa teraz vzťahuje na výzvu kontrolóra na vyriešenie sťažnosti podľa článku 9b ods. 3 nariadenia o úrade OLAF, zatiaľ čo článok 66 ods. 3 sa vzťahuje na odporúčanie kontrolóra na vyriešenie sťažnosti podľa článku 9b ods. 5 nariadenia o úrade OLAF. Toto oddelenie poskytuje sťažovateľom jasnejšie pochopenie jednotlivých krokov mechanizmu na podávanie sťažností.

Kontrolórka víta aj to, že do nových usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF boli zahrnuté jej pripomienky k tomu, ako by mal úrad OLAF zapracovať pripomienky dotknutých osôb do záverečnej správy. V článku 72 ods. 3 nových usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF sa zohľadňuje podstata jej odporúčania, hoci sa striktne neriadi navrhovaným kumulatívnym prístupom. V usmerneniach k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF sa teraz vyžaduje, aby pripomienky dotknutej osoby boli opísané a doplnené o ich posúdenie úradom OLAF, a okrem toho sa v nich stanovuje, že pripomienky sa pripoja k záverečnej správe. Hoci sa v usmerneniach k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF stanovujú výnimky z tohto pripojenia z dôvodu dôvernosti, ochrany procesných práv alebo vykonávania iných vyšetrovaní, podľa názoru kontrolórky by sa tieto výnimky mali vykladať reštriktívne, keďže sú neoddeliteľne spojené s procesnými zárukami pre dotknutú osobu. Okrem toho sa kontrolórka domnieva, že ak sa pripomienky, ktoré sa týkajú rozhodujúcich prvkov predbežných zistení, nezohľadnili v záverečnej správe, hodnotenie úradu OLAF by malo odrážať dôvody, prečo sa tak nestalo.

Graf 10

Zapracovanie pripomienok kontrolórky zo stanoviska k návrhu usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF

([66]) Pozri redigovanú verziu stanoviska kontrolórky k návrhu usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, *op. cit.*, tretia poznámka.

Okrem toho kontrolórka pozitívne hodnotí **zmeny zavedené v článku 37 ods. 4, článku 37 ods. 5 a článku 80 ods. 1, ktoré sú výsledkom uplatňovania mechanizmu na vybavovanie sťažností**. Tieto úpravy odrážajú zistenia kontrolórky z prvého roka jej činnosti, ako aj *obiter dicta* z niekoľkých jej rozhodnutí, a sú v súlade s niektorými návrhmi predloženými v jej stanovisku k uplatňovaniu a vplyvu nariadenia o úrade OLAF ([67]).

Počas prvého roka svojej činnosti kontrolórka zistila porušenie práva sťažovateľa na informácie o ukončení vyšetrovania úradu OLAF bez zistení v jeho neprospech. Podľa článku 11 ods. 7 nariadenia o úrade OLAF je jasnou povinnosťou úradu OLAF informovať dotknutú osobu do 10 pracovných dní o rozhodnutí ukončiť vyšetrovanie, v ktorom sa proti nej nenašli žiadne dôkazy. Po ukončení vyšetrovania úrad OLAF nenašiel žiadne dôkazy proti sťažovateľovi. Úrad OLAF však sťažovateľa neinformoval jednoznačným spôsobom. V tomto konkrétnom prípade kontrolórka nepredložila návrh riešenia, keďže sťažovateľ získal prístup k záverečnej správe počas spracovania sťažnosti, a tak sa dozvedel, že sa proti nemu nenašli žiadne dôkazy. Kontrolórka napriek tomu pripomenula úradu OLAF, že ide o závažné porušenie, a vyzvala ho, aby v budúcnosti venoval podobným prípadom zvýšenú pozornosť ([68]). V tejto súvislosti kontrolórka víta zavedenie viacerých komunikačných prostriedkov, ktoré majú vyšetrovacie útvary k dispozícii, v článku 37 ods. 5 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, s cieľom zabezpečiť, že dotknuté osoby budú účinne informované o začatí vyšetrovania, možnosti vyjadriť sa a o ukončení vyšetrovania.

Kontrolórka ďalej zdôrazňuje, že v článku 37 ods. 4 usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF sa jasne uvádzajú procesné záruky uplatniteľné na dotknuté osoby, ktoré musia zamestnanci úradu OLAF dodržiavať pri vykonávaní vyšetrovaní, a to najmä:

i) právo nevypovedať proti sebe;

ii) právo na pomoc osoby podľa vlastného výberu počas vypočúvania, inšpekcií a kontrol na mieste;

iii) oznámenie o začatí a ukončení vyšetrovania;

iv) právo podať sťažnosť kontrolórovi.

Prvé dve práva sú v súlade s rozhodnutiami kontrolórky uvedenými v oddiele 5.1.1 tejto správy o činnosti. Oznámenie o začatí a ukončení vyšetrovania sa týka, v uvedenom poradí, pripomienok kontrolórky k registrácii dotknutej osoby v systéme správy prípadov úradu OLAF ([69]) a obáv kontrolórky týkajúcich sa absolútnej jednomesačnej prekluzívnej lehoty, ktorá sa uplatňuje na ukončené vyšetrovania podľa článku 9b ods. 2 nariadenia OLAF ([70]). Právo podať sťažnosť kontrolórovi, ako sa uvádza vyššie, sa týka poznámky kontrolórky v jej stanovisku k návrhu usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, pokiaľ ide o informácie, ktoré sa majú poskytnúť dotknutým osobám ([71]).

Kontrolórka napokon poznamenáva, že v článku 80 ods. 1 sa teraz stanovuje, že „*dotknutá osoba je informovaná o rozhodnutí generálneho riaditeľa ukončiť vyšetrovanie, pokiaľ to nie je na úkor vykonávania odporúčaní alebo ak sa uplatňujú požiadavky na dôvernosť*“. V ustanovení sa ďalej uvádza, že „[t]*o zahŕňa aj uvedenie dátumu ukončenia vyšetrovania*“. V tomto ohľade sa v usmerneniach k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF kodifikuje správny úradný postup vypracovaný úradom OLAF, ktorý presahuje minimálnu požiadavku stanovenú v článku 11 ods. 7 nariadenia o úrade OLAF, v ktorom sa vyžaduje len to, aby bola dotknutá osoba informovaná do 10 pracovných dní od ukončenia vyšetrovania, ak sa proti nej nenašli žiadne dôkazy. Tento správny úradný postup kontrolórka v minulosti ocenila a je v súlade s návrhmi, ktoré predložila v rámci hodnotenia nariadenia o úrade OLAF ([72]).

([67]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, *op. cit.*

([68]) Pozri správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2022, *op. cit.*, pododdiel 3.5.2. Pozri *aj* správu o činnosti kontrolórky procesných záruk na rok 2024, *op. cit.*, oddiel 5.5.

([69]) Pozri redigovanú verziu stanoviska kontrolórky k návrhu usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, *op. cit.*, druhá poznámka.

([70]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, *op. cit.*, návrhy 9 a 16. Pozri *aj* správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2022, *op. cit.*, pododdiel 3.3.1; správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2023, *op. cit.*, oddiel 4.1 a správu o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2024, *op. cit.*, oddiel 4.1.

([71]) Pozri redigovanú verziu stanoviska kontrolórky k návrhu usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, *op. cit.*, tretia poznámka.

([72]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, *op. cit.*, návrh 9.

9. **Vzťahy so zainteresovanými stranami**

Kontrolórka považuje za dôležité udržiavať pravidelný kontakt s inštitúciami EÚ, generálnym riaditeľom úradu OLAF a ďalšími zainteresovanými stranami s cieľom získať spätnú väzbu o úlohe kontrolórky a v konečnom dôsledku zlepšiť ochranu procesných záruk a základných práv osôb zapojených do vyšetrovaní, ktoré vykonáva úrad OLAF.

Dňa 11. septembra 2025 predložila kontrolórka **pracovnej skupine Rady EÚ pre boj proti podvodom** výročnú správu za rok 2024 a vymenila si s jej členmi názory o svojej úlohe a o ochrane procesných záruk osôb, ktoré vyšetruje úrad OLAF. Kontrolórka 16. októbra 2025 predložila svoju výročnú správu za rok 2024 aj **Výboru Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu**.

Kontrolórka udržiavala **pravidelnú komunikáciu a plodné pracovné vzťahy aj s generálnym riaditeľom úradu OLAF** na základe vzájomnej dôvery a dobrej spolupráce. Jedným z významných príkladov bolo stretnutie kontrolórky a členov jej sekretariátu so **Sallou Saastamoinenovou** (v tom čase úradujúcou generálnou riaditeľkou úradu OLAF) a **zamestnancami oddelenia právneho poradenstva a kontrolného tímu úradu OLAF**, ktoré sa uskutočnilo 16. októbra 2025 a na ktorom sa diskutovalo o mechanizme podávania sťažností. Toto stretnutie poskytlo užitočnú príležitosť zamyslieť sa nad skúsenosťami získanými počas prvých rokov činnosti kontrolórky a nad možnosťami zlepšenia úrovne procesných záruk a základných práv osôb dotknutých vyšetrovaniami úradu OLAF.

10. **Administratívna a právna podpora**

V záujme účinného využívania zdrojov sa v nariadení o úrade OLAF poveril sekretariát dozorného výboru úlohami poskytovania právnej a administratívnej podpory kontrolórke.

Táto voľba je ďalej odôvodnená komplementárnosťou úloh a spoločnými cieľmi, ktoré sleduje kontrolórka aj dozorný výbor. Sekretariát zabezpečuje kontinuitu, nepretržitú komunikáciu a bezproblémovú spoluprácu so sťažovateľmi aj s úradom OLAF.

Špecializovaný tím vysokokvalifikovaných zamestnancov sekretariátu pod vedením vedúceho poskytoval kontrolórke cenné rady a pomoc a zároveň dodržiaval služobné tajomstvo a dôvernosť.

Kontrolórka vo svojom stanovisku k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia o úrade OLAF uviedla, že súčasné administratívne začlenenie sekretariátu do Úradu pre správu a úhradu individuálnych nárokov (ďalej len „PMO“), by sa malo prehodnotiť ([73]). Vzhľadom na to, že postavenie a funkcie sekretariátu nie sú v súlade s hlavným poslaním PMO, kontrolórka považuje za potrebné určiť vhodnejšie a funkčne konzistentnejšie organizačné umiestnenie sekretariátu, ktoré by lepšie zodpovedalo jeho mandátu a zároveň zaručovalo jeho nezávislosť. V tejto súvislosti sa domnieva, že vhodnejšie miesto by sa mohlo nájsť napríklad v rámci Generálneho sekretariátu Komisie alebo Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť a spotrebiteľov.

Po odchode vedúceho sekretariátu vo februári 2025 prevzal od marca 2025 funkciu úradujúceho vedúceho sekretariátu najvyššie postavený člen sekretariátu. Nábor nového vedúceho sekretariátu bol ukončený začiatkom roka 2026 a nový vedúci sekretariátu bol vymenovaný 1. apríla 2026.

Kontrolórka bola z dôvodu inštitucionálnej zdvorilosti pozvaná, aby sa ako pozorovateľ zúčastnila výberového konania na nového vedúceho sekretariátu. Zdôrazňuje však, že v nariadení o úrade OLAF nie je žiadne ustanovenie podobné ustanoveniu pre dozorný výbor ([74]), v ktorom by bol podrobne opísaný formálny postup konzultácie s kontrolórom a spôsob, akým by mal menovací orgán zohľadniť stanovisko kontrolóra pri výbere zamestnancov sekretariátu.

Vzhľadom na dvojakú úlohu sekretariátu, ktorý podporuje dozorný výbor aj kontrolórku, sa kontrolórka domnieva, že pre oba subjekty by bolo prospešné, aby sa na procese prijímania zamestnancov zúčastňovali na rovnakom základe a aby sa ich názory náležite zohľadňovali. Kontrolórka preto vyzvala spoluzákonodarcov, aby túto otázku zvážili v kontexte súčasného hodnotenia a prípadnej budúcej revízie nariadenia o úrade OLAF ([75]).

([73]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. č. 883/2013, *op. cit.*, návrh 24.
([74]) Pozri článok 15 ods. 8 nariadenia o úrade OLAF.
([75]) Pozri stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. č. 883/2013, *op. cit.*, návrh 22.

11. **Kontaktovanie kontrolórky a podávanie sťažností**

Kontrolórku možno kontaktovať e-mailom alebo poštou na týchto adresách:

OLAF-FMB-Controller-Procedural-Guarantees@ec.europa.eu

Kontrolórka procesných záruk/sekretariát dozorného výboru úradu OLAF
Rue Joseph II, 30
B-1049 Bruxelles/Brussel, BELGIQUE

Sťažovateľov, ktorí majú v úmysle podať kontrolórke sťažnosť, prosíme, aby:

i) vyplnili formulár;

ii) zaslali formulár e-mailom alebo poštou na vyššie uvedené adresy.

Viac informácií možno nájsť na tomto webovom sídle:

https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/controller-procedural-guarantees_en

PRÍLOHA

Odkazy

Právny rámec

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2223 z 23. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) č. 883/2013, pokiaľ ide o spoluprácu s Európskou prokuratúrou a účinnosť vyšetrovaní Európskeho úradu pre boj proti podvodom (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 49).

Usmernenia k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z 11. októbra 2021, ref. Ares (2021)6071905 – 06/10/2021, k dispozícii na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/3dc10699-df07-4782-ae0d-232cd698286c_en?filename=gip_2021_en.pdf.

Usmernenia k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF z 1. januára 2026, ref. Ares (2025)9710596 – 11/11/2025, k dispozícii na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf.

Usmernenia k digitálnym forenzným postupom pre zamestnancov úradu OLAF z 15. februára 2016, dostupné na adrese: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/87e5deb1-8a64-42ca-8e08-234355dbe544_en.

Dohoda o pracovných podmienkach medzi Európskym úradom pre boj proti podvodom a kontrolórom procesných záruk z 18. júla 2025, ref. Ares(2025)6027144 – 24/07/2025, k dispozícii na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/ea81e700-4540-4ae6-b7ab-e56fb9a2d075_en?filename=SIGNED_WA_OLAF-Controller.pdf.

Rozhodnutie kontrolóra procesných záruk, ktorým sa prijímajú vykonávacie predpisy upravujúce vybavovanie sťažností 2022/C 494/07 (Ú. v. EÚ C 494, 28.12.2022, s. 17 – 23), k dispozícii aj na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/controller-procedural-guarantees/about-controller/legal-framework_en.

Výročné správy o činnosti a stanoviská

Výročná správa o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2022 (Ú. v. EÚ C 248, 13.7.2023, s. 1), k dispozícii aj na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/fdcb45a3-1934-423d-8198-689d2a96bc1c_en?filename=Controller%20-%20Annual%20Report%202022 %20.pdf.

Výročná správa o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2023 (Ú. v. EÚ C, C/2024/5673, 23.9.2024), k dispozícii aj na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/5add81b3-44e1-41a4-bdf1-806c1186b9dd_en?filename=Controller-Annual%20Report%202023 %20.pdf.

Výročná správa o činnosti kontrolórky procesných záruk za rok 2024 (Ú. v. EÚ C, C/2025/4511, 7.8.2025), k dispozícii aj na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/8a8d23c3-9e4c-4f0f-8020-a555e317aa87_en?filename=COAR%202024.pdf.

Stanovisko kontrolórky k návrhu usmernení k vyšetrovacím postupom pre zamestnancov úradu OLAF, k dispozícii na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/4f655d63-4b02-40df-8b93-038c44f1bb2e_en?filename=Opinion%20of%20the%20Controller%20on%20draft%20GIPs_redacted%20final.pdf.

Stanovisko kontrolórky k hodnoteniu uplatňovania a vplyvu nariadenia č. 883/2013, ref. Ares(2026)2209882 – 27/02/2026, k dispozícii na adrese: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/3c7a4446-920f-4cdb-92a3-f465e766a30e_en?filename=Annex%20-%CTR 20 %20Opinion%20on%20evaluation.pdf.